

GHIDUL SOLICITANTULUI

SUB-MĂSURA 6.4

Srijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole

– Sesiunea a doua – 2016 –

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ 2014 – 2020

Program finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României prin
FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ

EUROPA INVESTEȘTE ÎN ZONELE RURALE

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale PNDR 2014-2020. Acest document nu este opozabil actelor normative naționale și comunitare.

Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Studiului de Fezabilitate, ale Contractului de Finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

Ghidul Solicitantului, precum și documentele anexate pot suferi rectificări din cauza actualizărilor legislative naționale și comunitare sau procedurale – varianta actualizată este publicată pe pagina de internet www.afir.info.

**PREVEDERILE PREZENTULUI GHID SE COMPLETEAZĂ CU REGLEMENTĂRILE CUPRINSE ÎN
MANUALUL DE PROCEDURĂ PENTRU SUB-MĂSURA 6.4, POSTAT PE SITE-UL
WWW.AFIR.INFO.**

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general, consultați pliantele și îndrumările editate de MADR și AFIR, disponibile la sediile AFIR din fiecare județ și din regiunile de dezvoltare ale României, precum și pe paginile de internet www.afir.info și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre FEADR ne puteți contacta direct la sediile noastre, prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.

CUPRINS

1. Prevederi generale	03
1.1.Contribuția sub-măsurii 6.4 – Sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole la domeniile de intervenție	04
2. Prezentarea sub-măsurii 6.4	04
2.1.Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile	04
2.2.Condiții minime obligatorii/de eligibilitate pentru acordarea sprijinului	07
2.3.Tipuri de investitii si cheltuieli eligibile	07
2.4.Tipuri de investitii si cheltuieli neeligibile	09
2.5. Principii și criterii de selecție a proiectului	10
2.6.Valoarea sprijinului nerambursabil (intensitatea sprijinului)	13
3. Accesarea fondurilor nerambursabile acordate pentru sub-măsura 6.4	14
3.1.Completarea, depunerea și verificarea dosarului Cererii de Finanțare	15
3.2.Contractarea sprijinului nerambursabil	22
3.3 Achizițiile	28
3.4.Plata	30
4. Informații utile pentru accesarea fondurilor nerambursabile	30
4.1.Documentele necesare întocmirii Cererii de Finanțare	30
4.2.Documentele necesare la încheierea Contractului de Finanțare	34
4.3.Lista Formulelor disponibile pe site-ul MADR și AFIR	35
4.4.Dicționar de termeni și condiții	35
4.5.Abrevieri	40
4.6.Legislația europeană și națională aplicabilă	40
4.7.AFIR în sprijinul dumneavoastră	43
5. ANEXE la Ghidul Solicitantului	
5.1. Anexa 1 – Model Cerere de Finanțare	www.afir.info
5.2. Anexa 2 – Model Studiu de fezabilitate	www.afir.info
5.3. Anexa 3 – Model Contract de Finanțare	www.afir.info
5.4. Anexa 4 – Formulare de plată	www.afir.info
5.5. Anexa 5 - Fișa sub-măsurii 6.4	www.afir.info
5.6. Anexa 6 – Declarații pe propria răspundere	www.afir.info
5.7. Anexa 7 - Lista codurilor CAEN eligibile pentru finanțare în cadrul Sm 6.4	www.afir.info
5.8. Anexa 8 – Lista codurilor CAEN eligibile numai pentru dotarea cladirilor	www.afir.info
5.9. Anexa 9 - Lista zonelor cu potențial turistic ridicat	www.afir.info
5.10. Anexa 10 - Lista zonelor cu destinații eco-turistice	www.afir.info
5.11. Anexa 11 - Lista ariilor naturale protejate (stabilite în conformitate cu OUG nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național)	www.afir.info
5.12. Anexa 12 - Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale în accesarea PNDR 2014-2020	www.afir.info
5.13 Angajament privind utilizarea cofinanțării private	www.afir.info
În cadrul Anexei 6 sunt cuprinse:	
6.1 Declarație privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici și mijlocii	www.afir.info
6.2 Declarație privind respectarea regulii de cumul (minimis)	www.afir.info
6.3 Declarație pe propria răspundere cu privire la neîncadrarea în categoria "firme în dificultate"	www.afir.info
6.4 Declarație pe propria răspundere a solicitantului că nu a beneficiat de servicii de consiliere prin M 02	www.afir.info

1.1 CONTRIBUȚIA SUB-MĂSURII 6.4 – SPRIJIN PENTRU INVESTIȚII ÎN CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE LA DOMENIILE DE INTERVENȚIE

Sub-măsura SM 6.4 „Sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole” se încadrează, conform Regulamentului nr.(CE)1305/2013, art.19, în măsura 06 ”Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor” și contribuie la domeniile de intervenție:

- 5C – Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a sub-produselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bio-economiei;
- 6A – Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Submăsura 6.4 are ca scop:

- ✚ Stimularea mediului de afaceri din mediul rural;
- ✚ Creșterea numărului de activități neagricole desfășurate în zonele rurale;
- ✚ Dezvoltarea activităților neagricole existente;
- ✚ Crearea de locuri de muncă;
- ✚ Creșterea veniturilor populației rurale;
- ✚ Reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban;
- ✚ Diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități neagricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale.

Domeniile de diversificare acoperite în cadrul sub-măsurii sunt:

- Activități de producție (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, etc.);
- Activități meșteșugărești (ex: activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (ex: olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.);
- Activități turistice (ex: servicii agroturistice de cazare, servicii turistice de agrement și alimentație publică);
- Furnizarea de servicii¹ de ex: medicale, sociale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative etc., inclusiv construcții, reconstrucții și/sau modernizarea spațiilor și zonelor aferente desfășurării activităților;
- Fabricarea de peleți și brichete din biomasă.

---

¹În Anexa 7 la Ghidul solicitantului sunt cuprinse o serie de servicii, care prin natura lor, **nu pot fi desfășurate limitat doar în mediul rural**, dar trebuie ca acest tip de servicii să corespundă activităților susținute prin sub-măsură precum și scopului acesteia.

2.1 CINE POATE BENEFICIA DE FONDURI NERAMBURSABILE

Solicitanții eligibili pentru sprijinul financiar nerambursabil acordat prin această sub-măsură sunt:

- ☑ Micro-întreprinderi și întreprinderi neagricole mici existente și nou-înființate (start-ups) din spațiul rural;
- ☑ Fermieri sau membrii unor gospodării agricole (autorizați cu statut minim pe PFA) care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități neagricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente, încadrabile în micro-întreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate.

O micro-întreprindere este considerată nou înființată (start-up) dacă este înființată în anul depunerii Cererii de Finanțare sau dacă nu a înregistrat activitate până în momentul depunerii acesteia, dar nu mai mult de 3 ani fiscali consecutivi.

Atenție! Persoanele fizice neautorizate nu sunt eligibile.

Atenție! Microîntreprinderile și întreprinderile mici, atât cele existente cât și cele nou înființate (start-ups) trebuie să-și desfășoare activitatea propusă prin proiect în spațiul rural, punctul/punctele de lucru pentru activitățile aferente investiției finanțate prin proiect, trebuie să fie amplasate în spațiul rural.

Categoriile de solicitanți eligibili în cadrul sub-măsurii 6.4 „Sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole în zone rurale”, în funcție de forma de organizare sunt:

- ✓ **Persoana fizică autorizată** (înființată în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008) cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ **Întreprinderi individuale** (înființate în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008) cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ **Întreprinderi familiale** (înființate în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008) cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ **Societate în nume colectiv – SNC** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate în comandită simplă – SCS** (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate pe acțiuni – SA** (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate în comandită pe acțiuni – SCA** (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate cu răspundere limitată²** – SRL (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);

² În categoria SRL-uri este inclusă și microîntreprinderea înființată de întreprinzătorul debutant ("societate cu răspundere limitată - debutant" sau "S.R.L. - D."). Conform OUG 6/2011 prin Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri,

-
- ✓ **Societate comercială cu capital privat** (înființată în baza Legii nr. 15/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);
  - ✓ **Societate agricolă** (înființată în baza Legii nr. 36/1991) cu modificările și completările ulterioare;
  - ✓ **Societate cooperativă agricolă de gradul 1 și societăți cooperatice meșteșugărești și de consum de gradul 1** (înființate în baza Legii nr. 1/ 2005), care au prevăzute în actul constitutiv ca obiectiv desfășurarea de activități neagricole;
  - ✓ **Cooperativă agricolă de grad 1** (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004) de exploatare și gestionare a terenurilor agricole și a efectivelor de animale.

Atenție! În cadrul sub-măsurii 6.4, solicitantul trebuie să aibă capital 100% privat.

Solicitanții eligibili trebuie să se încadreze în categoria:

- ☑ **Micro-întreprindere** – maximum **9 salariați** și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 2 milioane euro, echivalent în lei.
- ☑ **Întreprindere mică** – între **10 și 49 de salariați** și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei.

IMPORTANT! Dovada încadrării în categoria de micro-întreprindere sau întreprindere mică se face în baza **Declarației privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici și mijlocii** și a **Calculului pentru întreprinderile partenere sau legate**, completate în conformitate cu anexele la Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea identificării relației în care se află întreprinderea solicitantă cu alte întreprinderi, raportată la capitalul sau la drepturile de vot deținute ori la dreptul de a exercita o influență dominantă, se vor respecta prevederile art.4¹ din Legea nr. 346/2004.

Întreprinderile autonome sunt definite la art. 4² din Legea nr. 346/2004, întreprinderile partenere la art. 4³ iar întreprinderile legate la art. 4⁴ din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii. O întreprindere nu poate fi considerată micro-întreprindere sau întreprindere mică dacă cel puțin 25% din capitalul social ori din drepturile de vot ale acesteia sunt controlate, direct sau indirect, în comun ori cu titlu individual, de către una sau mai multe organisme ori colectivități publice conform art. 4⁵ al Legii nr. 346/2004.

Datele utilizate pentru calculul numărului mediu de salariați, cifra de afaceri netă anuală și activele totale sunt cele raportate în situațiile financiare aferente exercițiului financiar precedent, aprobate de adunarea generală a acționarilor sau asociaților” conform art 6(1) al Legii nr. 346/2004.

Dacă la data întocmirii situațiilor financiare anuale întreprinderea nu se mai încadrează în plafoanele stabilite la art. 3 și 4, aceasta nu își va pierde calitatea de întreprindere mică, mijlocie sau micro-întreprindere decât dacă depășirea acestor plafoane se produce în două exerciții financiare consecutive.”, conform art. 6 (2) al Legii nr. 346/2004.

---

gestionat de A.I.P.P.I.M.M, se acordă facilități pentru microîntreprinderile nou-înființate, conduse de întreprinzători tineri, care desfășoară pentru prima dată activitate economică, prin intermediul unei societăți cu răspundere limitată, în condițiile Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Acordarea sprijinului nerambursabil prin sM 6.4 pentru această categorie de solicitanți se va face cu respectarea criteriilor privind încadrarea în ajutorul de minimis prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 precum și în legislația națională în vigoare, respectiv încadrarea în plafonul maxim 200.000 Euro pe care o întreprindere unică îi poate primi pe o perioadă de 3 ani.

Pentru o întreprindere nou înființată, numărul de salariați este cel declarat în Declarația privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici și mijlocii și poate fi diferit de numărul de salariați prevăzut în proiect.³

Se va verifica condiția de întreprinderi legate sau partenere sau autonoma pentru încadrarea în categoria de micro-întreprindere sau întreprindere mică.

Solicitantul trebuie să respecte următoarele:

- să fie persoană juridică română;
- să aibă capital 100% privat**
- să acționeze în nume propriu;
- să asigure surse financiare stabile și suficiente pe tot parcursul implementării proiectului.

2.2 CONDIȚII MINIME OBLIGATORII/ DE ELIGIBILITATE PENTRU ACORDAREA SPRIJINULUI

Pentru a putea primi sprijin în cadrul sub-măsurii 6.4, solicitantul sprijinului trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria **beneficiarilor eligibili**;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub-măsură;
- Localizarea proiectului pentru care se solicită finanțare trebuie să fie în spațiul rural;

Spațiul rural eligibil

În accepțiunea PNDR 2014-2020 și implicit a acestei sub-măsuri, spațiul rural este definit ca totalitatea comunelor la nivel de unitate administrativ-teritorială, comuna fiind cea mai mică unitate administrativ-teritorială, nivel NUTS 5.

- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura co-finanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Linile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare menționată în capitolul 8.1 PNDR.

Atenție! Punctul de lucru/punctele de lucru unde se realizează investiția pentru care se solicită finanțare trebuie să fie situate în spațiul rural.

Dacă solicitantul a beneficiat de **servicii de consiliere pe M02**– aceste servicii nu vor mai fi incluse în Studiul de fezabilitate. Verificarea se va efectua la depunerea Cererii de Finanțare și dacă se constată dubla finanțare, cheltuiala respectivă devine neeligibilă.

Data deciziei de acordare a sprijinului reprezintă data semnării Contractului de Finanțare.

În cadrul acestei sub-măsuri, un beneficiar poate solicita finanțare pentru unul sau mai multe proiecte, cu respectarea condițiilor de eligibilitate.

Solicitantul care se încadrează în situațiile de mai jos, poate depune proiect în cadrul măsurilor/submăsurilor de investiții derulate prin PNDR 2014-2020, cu respectarea următoarelor condiții:

³ A se vedea: art. 6 alin. (3) din legea 346/2004: În cazul unei întreprinderi nou-înființate, ale cărei situații financiare nu au fost aprobate, în condițiile legii, datele cu privire la numărul mediu anual de salariați, cifra de afaceri anuală netă și activele totale se determină în cursul exercițiului financiar și se declară pe propria răspundere de către reprezentantul/reprezentanții întreprinderii în cauză

- a. solicitantul care a avut calitatea de beneficiar al programelor SAPARD și/sau al FEADR și este înregistrat în registrul debitorilor AFIR **trebuie să achite integral datoria față de AFIR**, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la semnarea contractului de finanțare.
- b. solicitantul care s-a angajat la depunerea Cererii de Finanțare prin declarație pe propria răspundere, că va prezenta la data semnării contractului dovada cofinanțării private și/sau proiectul tehnic și nu prezintă aceste documente la data prevăzută în notificarea AFIR, **poate redenumi/depune proiect începând cu sesiunea continuă a anului următor.**

2.3 TIPURI DE INVESTIȚII ȘI CHELTUIELI ELIGIBILE

Operațiunile și cheltuielile sunt eligibile, cu respectarea prevederilor Ordinului MADR nr. 1.731/2015, *privind instituirea schemei de ajutor de minimis "Sprijin acordat microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din spațiul rural pentru înființarea și dezvoltarea activităților economice neagricole"*, cu modificările și completările ulterioare.

Tipurile de operațiuni și cheltuieli eligibile vor fi în conformitate cu Lista codurilor CAEN eligibile pentru finanțare în cadrul sub-măsurii 6.4, **Anexa 7 la Ghidul solicitantului** și dispozițiilor privind eligibilitatea cheltuielilor prevăzute la cap. 8.1 din PNDR.

Anexa 8 la Ghidul Solicitantului conține lista codurilor CAEN aferente activităților pentru care sunt permise doar cheltuieli de dotare.

Exemple de tipuri de investiții și cheltuieli eligibile:

- ✚ Investiții pentru producerea și comercializarea produselor neagricole:
  - fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinarie, articole de hârtie și carton;
  - fabricarea produselor chimice, farmaceutice;
  - activități de prelucrare a produselor lemnoase;
  - industrie metalurgică, fabricare de construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente;
  - fabricare produse electrice, electronice;
- ✚ Investiții pentru activități meșteșugărești (activități de artizanat și alte activități tradiționale neagricole – olărit, brodat, prelucrare manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii, etc);
- ✚ Investiții legate de furnizarea de servicii:
  - servicii medicale, sociale, sanitar-veterinare;
  - servicii de reparații mașini, unelte, obiecte casnice;
  - servicii de consultanță, contabilitate, juridice, audit;
  - activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice;
  - servicii tehnice, administrative, etc.
- ✚ Investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică tip agro-turistic, proiecte de activități de agrement (dependente sau independente de o structură de primire agro-turistica cu funcțiuni de cazare)
- ✚ Investiții pentru producția de combustibil din biomasă (ex: fabricare de peleți și brichete) în vederea comercializării.

Costuri eligibile specifice (precizate în fișa sub-măsurii 6.4):

- a) construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor;
- b) achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing financiar, de utilaje, instalații și echipamente noi
- c) investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

Cheltuielile legate de achiziția în leasing a activelor, pot fi considerate eligibile doar în cazul în care leasingul ia forma unui leasing financiar și prevede obligația beneficiarului de a cumpara bunurile respective la expirarea contractului de leasing.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) dacă respectă prevederile art. 45 din Regulamentul nr. 1305-/2013;
- b) sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri și autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii ori din cerințele minime impuse de PNDR 2014-2020;
- c) sunt aferente, după caz: unor studii și/sau analize privind durabilitatea economică și de mediu, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- d) sunt necesare în procesul de achiziții publice pentru activitățile eligibile ale operațiunii;
- e) sunt aferente activităților de coordonare și supervizare a execuției și recepției lucrărilor de construcții-montaj.

Cheltuielile de **consultanță și pentru managementul proiectului** sunt eligibile dacă respectă condițiile a)-e) și vor fi decontate proporțional cu valoarea fiecărei tranșe de plată aferente proiectului.

Prin excepție, **cheltuielile de consultanță pentru întocmirea dosarului** cererii de finanțare se pot deconta integral în cadrul primei tranșe de plată.

Costurile generale ale proiectului pentru care sunt puse condițiile a)-e) trebuie să se încadreze în maximum **10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții-montaj** și în limita a **5% pentru proiectele care prevăd investiții în achiziții, altele** decât cele referitoare la construcții-montaj.

Atenție! Costurile eligibile generale sunt prevăzute în capitolul 8.1 PNDR 2014-2020

Cheltuielile necesare pentru implementarea proiectului sunt eligibile dacă:

- a)** sunt realizate efectiv **după data semnării contractului de finanțare** și sunt în legătură cu îndeplinirea obiectivelor investiției;
- b)** sunt efectuate **pentru realizarea investiției** cu respectarea rezonabilității costurilor (încadrarea în prețurile stabilite în *Baza de date Prețuri de referință a AFIR*, iar în cazul în care nu se identifică în această bază de date, prezentarea ofertelor corespunzătoare tipului de achiziție realizată: o ofertă pentru prețuri sub 15.000 euro și două oferte pentru prețuri peste 15.000 euro);
- c)** sunt efectuate cu **respectarea prevederilor contractului de finanțare** semnat cu AFIR;
- d)** sunt **înregistrate în evidențele contabile ale beneficiarului, sunt identificabile, verificabile și sunt susținute de originalele documentelor justificative**, în condițiile legii.

Cheltuieli eligibile cu mijloacele de transport specializate

Sunt acceptate pentru finanțare următoarele tipuri de mijloace de transport:

- Ambulanță umană;
- Autospecială pentru salubritate;
- Mașină specializată pentru intervenții, prevăzută cu nacelă pentru execuția de lucrări la înălțime;
- Autocisternă pentru produse nealimentare (doar autocisternă pe autoșasiu - exclus cap tractor și remorcă autocisternă sau una din ele separat)
- Mașină de măturat carosabilul;
- Auto betonieră;
- Autovidanță;
- Utilaj specializat pentru împrăștiere material antiderapant (este eligibil doar dacă echipamentul este montat direct pe autoșasiu, fără a putea fi detașat).

Ambulanța veterinară, mașina de transport funerar sunt eligibile cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- mijlocul de transport sa fie incadrat in categoria N1 sau N2⁴ cu maximum 3 locuri și 2 uși de acces in cabina;
- să fie modificat constructiv și omologat R.A.R. ca autovehicul special/specializat pentru activitatea propusă prin proiect;
- în cartea de identitate a vehiculului trebuie înregistrată mențiunea specială din care să reiasă modificarea de structură, conform cerințelor autorității publice de resort și legislației în vigoare.
- mijlocul de transport nu va fi folosit pentru alte activități, cu exceptia celor propuse prin proiect.

Aceste mijloace de transport de la pct. 2 trebuie sa fie **numai de tipul autosasiu**.

Se va aduce **obligatoriu omologarea RAR** la ultima tranșă de plată.

Utilajele agricole nu sunt costuri acceptate la finanțare.

În cazul proiectelor prin care se propune achiziția de echipamente de agrement solicitantul/beneficiarul are obligația de a utiliza echipamentele achiziționate **numai în scopul deservirii activităților propuse prin proiect și numai în aria geografică descrisă în Studiul de fezabilitate.**

În cazul în care în perioada de valabilitate a Contractului de Finanțare (inclusiv in perioada de monitorizare) se constată **utilizarea echipamentelor în afara ariei descrise**, va fi recuperat întregul ajutor financiar plătit până la data respectivă.

Activele corporale și necorporale rezultate din implementarea proiectelor finanțate potrivit submăsurii 6.4, inclusiv prin schemele de ajutor, **trebuie să fie incluse în categoria activelor proprii ale beneficiarului** și să fie utilizate pentru activitatea care a beneficiat de finanțare nerambursabilă pentru minimum 5 ani de la data efectuării ultimei plăți.

În caz de nerespectare a durabilității investiției, contribuția publică alocată prin SM 6.4 se recuperează în condițiile art. 71 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, în termen de 5 ani de la efectuarea plății finale către beneficiar, termen valabil și pentru recuperarea contribuției publice aferente oricăror cheltuieli/activități neeligibile din cadrul investiției finanțate din fonduri nerambursabile.

În condițiile art. 71 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, în cazul unei operațiuni constând în investiții în infrastructură sau producție, contribuția din PNDR 2014-2020 se recuperează dacă, în termen de 10 ani de la efectuarea plății finale către beneficiar, activitatea de producție în cauză este delocalizată în afara Uniunii Europene, cu excepția situației în care beneficiarul este un IMM, pentru care termenul de recuperare este de 7 ani. În cazul în care contribuția prin PNDR 2014-2020 ia forma unui ajutor de stat, perioada de 10 ani se înlocuiește cu termenul-limită aplicabil potrivit normelor privind ajutorul de stat.

Pentru categoriile de beneficiari care, după selectarea/contractarea proiectului, precum și în perioada de monitorizare, își schimbă tipul și dimensiunea întreprinderii avute la data depunerii cererii de finanțare, în sensul trecerii de la categoria de microîntreprindere la categoria de mică sau mijlocie, respectiv de la categoria întreprindere mică sau mijlocie la categoria alte întreprinderi, cheltuielile pentru finanțare rămân eligibile, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Atenție! In ariile naturale protejate nu sunt eligibile echipamentele de agrement autopropulsate.

⁴ Conform prevederilor Ordinului nr.1275/2009 pentru modificarea și completarea Reglementărilor privind omologarea individuală, eliberarea cărții de identitate și certificarea autenticității vehiculelor rutiere - RNTR 7

2.4 TIPURI DE INVESTIȚII ȘI CHELTUIELI NEELIGIBILE

Nu sunt eligibile:

- prestarea de servicii agricole, achiziționarea de utilaje și echipamente agricole aferente acestei activități, în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională;
- procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa I din Tratat;
- producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică;
- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:
  - a. dobânzi debitoare;
  - b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite;
  - c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
  - d. în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.
  - e. cheltuieli care fac obiectul finanțării altor programe europene/naționale, conform Cap. 14 și 15-PNDR.

Cheltuieli neeligibile specifice:

Cheltuieli specifice de înființare și funcționare a întreprinderilor (obținerea avizelor de funcționare, taxe de autorizare, salarii angajați, costuri administrative, etc).

2.5 PRINCIPII ȘI CRITERII DE SELECȚIE A PROIECTULUI

Evaluarea⁵ proiectelor se realizează lunar pentru proiectele ce au un punctaj estimat (auto-evaluare/pre-scoring) mai mare sau egal decât pragul de calitate lunar menționat în anunțul licitației anuale de proiecte. Pentru această submăsură **pragul minim** este de 10 puncte și reprezintă pragul sub care niciun proiect nu poate intra la finanțare.

Cererile de finanțare care au punctajul estimat (auto-evaluare/pre-scoring) mai mic decât pragul de calitate lunar nu pot fi depuse.

Înainte de depunerea Cererii de Finanțare solicitantul realizează autoevaluarea (prescoring-ul) acesteia, ceea ce presupune estimarea punctajului în mod cât mai obiectiv și înscrierea acestuia în Cererea de Finanțare, la secțiunea A „Date despre tipul de proiect și beneficiar”.

În situația în care, proiectele al căror punctaj va scădea în urma evaluării AFIR sub pragul de calitate corespunzător lunii/trimestrului respectiv și proiectele încadrate greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei măsuri/sub-măsuri/componente (alocare distinctă), vor fi declarate neconforme și nu vor mai intra în procesul de selecție.

Punctajul proiectului se calculează în baza următoarelor **principii și criterii de selecție:**

⁵ Evaluare – acțiune procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate și pentru selectarea proiectului în vederea contractării;

Nr. crt.	Principii și criteriile de selecție	Punctaj
1.	Principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități non-agricole	10 p
	1.1. Proiecte care sunt inițiate de o întreprindere existentă, care a desfășurat în principal activitate în domeniul agricol și intenționează să-și diversifice activitatea în sectorul non-agricol. Activitatea agricolă trebuie să fie realizată pe perioada a cel puțin 12 luni de la data înființării și până la data depunerii cererii de finanțare.	10 p
2.	Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (Textile și pielărie, Industrii creative și culturale – inclusiv meșteșuguri⁶, Activități de servicii în tehnologia informației, agroturism etc.)	Max. 25 p
	2.1. Proiecte ce vizează activități de producție din sectoarele cu potențial de creștere. Proiectul vizează activități conform codului CAEN aferent activității de producție scorate.	25 p
	2.2. Proiecte ce vizează servicii din sectoarele cu potențial de creștere. Proiectul vizează prestarea de servicii conform codului CAEN aferent serviciului scorat.	20 p
3.	Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/ destinații ecoturistice/ zonele cu arii naturale protejate.	Max. 20 p
	<p>3.1. Proiecte ce vizează investiții în agroturism (pensiuni agroturistice și/sau servicii de agrement⁷) în zonele cu potențial turistic ridicat;</p> <p>Vor fi punctate proiectele care se dezvoltă în zone cu potențial turistic ridicat, dar insuficient dezvoltate din punct de vedere turistic, în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008 <i>privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII - a - zone cu resurse turistice</i>, cu modificările și completările ulterioare, precum și a metodologiei de acordare a punctajului total aferent potențialului de dezvoltare turistică (evaluare finală).</p> <p>Punctajul acordat acestui criteriu se calculează în funcție de amplasamentul investiției (comuna), în localități cu concentrare foarte mare de resurse și în localități cu concentrare mare de resurse.</p> <p>- în cazul UAT-urilor cu Concentrare mare de resurse turistice (Cmrt) punctajul va fi de max. 5 puncte.</p> <p>Pentru fiecare UAT se va calcula punctajul aferent aplicându-se următoarea formulă de calcul:</p>	Max. 10 p

⁶ Activitatea meșteșugărească este apreciată de către expert pentru fiecare proiect în parte în funcție de obiectivele / activitățile propuse de solicitant în Planul de afaceri, în baza definiției cuprinse în cap 4.4 Dicționar de termeni din prezentul Ghid și nu în funcție de codul CAEN pentru care se solicită finanțare (întrucât o anume activitate se poate desfășura fie mecanizat fie ca meșteșug)

⁷ **Serviciile turistice de agrement** – vor primi punctaj numai acele servicii (care pot include și dotări) obligatorii de realizat, conform clasificării agropensiunii, în funcție numărul de margarete (conform ordin ANT 65/2013).

	<p>Cmrt*5/ Punctaj max. Cmrt = punctaj final (cu două zecimale). Notă: Punctajul maxim al Cmrt conform Listei comunelor cu potențial turistic este de 45 de puncte.</p> <p>- în cazul UAT-urilor cu Concentrare foarte mare de resurse turistice (Cfmrt) punctajul va fi de max. 10 puncte. Pentru fiecare UAT se va calcula punctajul aferent aplicându-se următoarea formulă de calcul: Cfmrt*10/Punctaj max. Cfmrt = punctaj final (cu două zecimale). Notă: Punctajul maxim al Cfmrt conform Listei comunelor cu potențial turistic este de 56,40 de puncte. Lista comunelor cu potențial turistic este întocmită în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142/2008 <i>privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII a- zone cu resurse turistice</i>, cu modificările și completările ulterioare, precum și a metodologiei de acordare a punctajului total aferent potențialului de dezvoltare turistică (evaluare finală) http://www.mdr.ro/studii-de-fundamentare-privind-patn-sectiunea-a-vi-a-zone-cu-resurse-turistice.</p>	
	3.2. Proiecte care includ activități turistice de agrement ⁸ ce vor fi desfășurate în zonele cu destinații ecoturistice.	5 p
	3.3. Proiecte care includ activități turistice de agrement ce vor fi desfășurate în zone cu arii naturale protejate.	5 p
4.	Principiul derulării activităților anterioare ca activitate generală de management a firmei, pentru o mai bună gestionare a activității economice;	Max. 30 p
	4.1. Întreprindere activă fără întrerupere cel puțin 3 ani și cu profit operațional în ultimii 2 ani (pentru a se evidenția buna gestionare a activității economice)	30 p
	4.2. Întreprindere activă fără întrerupere cel puțin 2 ani și cu profit operațional în ultimul an (pentru a se evidenția buna gestionare a activității economice)	20 p
5.	Principiul localizării întregii activități a solicitantului în spațiul rural	15 p
	5.1. Proiecte care sunt inițiate de o întreprindere care are întreaga activitate localizată în spațiul rural	15 p
TOTAL		100 p

Criteriile de selecție 1.1, 4.1, 4.2 se consideră îndeplinite în cazul în care solicitanții întrunesc condiția **la data depunerii Cererii de Finanțare**. Nu există obligativitatea menținerii acestor condiții pe toată perioada de valabilitate a Contractului de Finanțare.

⁸ **Activitățile turistice de agrement** – vor primi punctaj numai acele activități dependente de o structură de cazare agroturistică dar care nu fac parte din criteriile obligatorii pentru clasificarea acesteia conform Ordinului nr. 65/2013 (ex. bird-watching, echitație etc).

Criteriul de selecție 5.1 se consideră îndeplinit doar în cazul în care solicitanții întrunesc condiția ca **întreaga activitate (sediul social/punct/puncte de lucru) să fie situată în spațiul rural la data depunerii Cererii de Finanțare**. Acest criteriu de selecție **trebuie să fie respectat și menținut pe întreaga perioadă de derulare a proiectului. În caz contrar proiectul devine neeligibil**.

Sunt eligibile proiectele care propun activități aferente **unui singur cod CAEN**.

Ca excepție, pot fi finanțate activități aferente mai multor coduri CAEN – maximum 3 coduri, în situația în care aceste activități se **completează, dezvoltă sau se optimizează reciproc**.

În cazul în care prin proiect sunt propuse activități complementare aferente mai multor coduri CAEN, care ar primi punctaje diferite la principiul de selecție numărul 2 - *Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (textile și pielărie, industrii creative și culturale – inclusiv meșteșuguri, activități de servicii în tehnologia informației, agroturism etc)*, **proiectul va primi punctajul cel mai mic aferent acestui principiu**.

În cazul în care prin proiect sunt propuse activități aferente mai multor coduri CAEN, cu intensități diferite (70%, respectiv 90%), **proiectul va primi intensitatea cea mai mică**.

PUNCTAJ MINIM – pentru această submăsură este de 10 puncte.

Dacă pe parcursul perioadei de **implementare** sau de **monitorizare** se încalcă cel puțin un criteriu de eligibilitate sau de selecție (cu excepția CS 1.1, 4.1, 4.22 care se verifică **doar** la depunerea CF), Cererea de Finanțare devine neeligibilă.

Punctajul estimat (autoevaluare, prescoring) se va face pe propria răspundere a solicitantului.

Toate activitățile pe care solicitantul se angajează să le efectueze prin Studiul de Fezabilitate și pentru care a primit punctaj la selecție, nu vor fi modificate pe toată perioada de valabilitate a contractului de finanțare, aceasta fiind o condiție obligatorie pentru menținerea sprijinului.

Pentru obținerea punctajului de la CS 1.1, activitatea agricolă trebuie demonstrată prin **înregistrarea solicitantului în Registrul Unic de Identificare – APIA și/ sau în Registrul exploatațiilor – ANSVSA/Registrul agricol (la Primărie)** cu cel puțin 12 luni consecutive înainte de depunerea Cererii de Finanțare iar **veniturile obținute din activitatea agricolă trebuie să reprezinte cel puțin 50% din total veniturilor din exploatare în anul precedent depunerii Cererii de Finanțare**.

Exploatația trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a. Exploatația este **înregistrată obligatoriu** în Registrul Unic de Identificare – APIA, în Registrul agricol și/ sau în Registrul exploatațiilor – ANSVSA cu cel puțin 12 luni consecutive înaintea depunerii cererii de finanțare;
- b. Solicitantul se încadrează în categoria micro-întreprindere/ întreprindere mică.

IMPORTANT!

PRECIZĂRI CU PRIVIRE LA STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICE DE TIPUL PENSIUNILOR AGROTURISTICE.

- **Beneficiarul/solicitantul trebuie să desfășoare o activitate agricolă** – creșterea animalelor, cultivarea diferitelor tipuri de plante, livezi de pomi fructiferi - **la momentul depunerii cererii de finanțare**.
- **În cazul start-up-urilor**, activitatea agricolă poate fi dovedită de asemenea și în cazul în care acționarul majoritar absolut (care deține minimum 50%+1 din acțiunile/părțile sociale ale solicitantului) a desfășurat activitate agricolă la momentul depunerii Cererii de Finanțare;
- **Exploatația agricolă aferentă agropensiunii trebuie să fie amplasată pe raza aceleiași unități administrativ – teritoriale (comună) cu amplasamentul pe care se va realiza și investiția.** (în conformitate cu prevederile Ordinului ANT nr 65/2013, cu modificările și completările ulterioare);

-
- Structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare de tipul pensiunilor agroturistice⁹ trebuie să îndeplinească **criteriile minime obligatorii** prevăzute în Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Turism (ANT) nr. 65/2013, cu modificările și completările ulterioare. **Nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect trebuie să îndeplinească criteriile minime obligatorii pentru pensiuni agroturistice clasificate la minimum o margaretă;**

Atenție! Se vor avea în vedere modificările Ordinului ANT nr. 65/2013 aduse prin Ordinul ANT nr. 221/2015.

- **Planurile de arhitectură** - planurile nivelurilor, secțiunile pentru principalele obiecte de construcții și de amplasare a utilajelor pe fluxul tehnologic vor avea în vedere și **Norma Sanitară Veterinară Și Pentru Siguranța Alimentelor din 16 decembrie 2008** - 1. Unități de alimentație publică și unități de comercializare a alimentelor.
- **Pensiune turistică, indiferent de specific**⁶ este definită ca fiind unitatea cu spații și dotări corespunzătoare în care se desfășoară activități pentru obținerea, recepția și depozitarea materiilor prime de origine animală și nonanimală, provenite din exploatarea agricolă familială, precum și din unități autorizate și/sau înregistrate sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor, prepararea și servirea alimentelor gătite în incinta proprie.
- **Schimbarea destinației** unei locuințe în structură de primire agro-turistică este considerată **investiție nouă**¹⁰.
- **Pentru investițiile noi** în structurile de primire turistică de tipul pensiune agroturistică (construcție nouă sau schimbarea destinației unei cladiri) cât și pentru extinderea structurilor de primire turistice de tipul pensiunilor agroturistice, **suprafața de teren aferentă structurii agro-turistice** trebuie să fie în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 65/2013 cu modificările și completările ulterioare în vederea evitării supra-aglomerării și a fragmentării excesive a peisajului natural (construcție nouă sau extindere).
- **Beneficiarul își va lua angajamentul că va introduce obiectivul investițional în circuitul turistic.**
- **Beneficiarul trebuie să respecte cerințele de mediu** specifice investițiilor în perimetrul ariilor naturale protejate. În situația în care beneficiarul nu prezintă toate autorizațiile solicitate înainte de ultima tranșă de plată, proiectul devine neeligibil.

2.6 VALOAREA SPRIJINULUI NERAMBURSABIL (intensitatea sprijinului)

Sprijinul public nerambursabil:

 Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 70%.

 Intensitatea sprijinului public nerambursabil poate fi de 90% în următoarele cazuri:

- pentru solicitanții care desfășoară *activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și agro-turism;*
- pentru *fermierii* care își diversifică activitatea de baza agricolă prin dezvoltarea unor activități neagricole.

Pentru **fermieri** intensitatea sprijinului nerambursabil este de 90%, în cazul în care aceștia sunt:

---

⁹. A se vedea: ANEXA nr. 1⁵ din Ordinul nr. 65/2013, cu modificările și completările ulterioare

¹⁰ Investiție nouă: cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, echipamente și/sau dotari, care se realizează pentru construcții noi sau pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația sau pentru construcții aparținând întreprinderilor cărora li s-au retras autorizațiile de funcționare și nu-și schimbă destinația inițială.

-
- a) **persoane fizice autorizate (PFA, II, IF)** care desfășoară activitatea agricolă (codul CAEN autorizat să fie aferent unei activități agricole), înregistrate în registrul APIA /ANSVSA / Registrul agricol, cu cel puțin 12 luni consecutive înaintea depunerii Cererii de Finanțare și solicitantul a obținut venit brut din care veniturile din activitățile agricole reprezintă cel puțin 50% din total venit brut în anul precedent depunerii Cererii de Finanțare;
- b) **persoane juridice - micro întreprinderi și întreprinderi mici** care desfășoară activitatea agricolă (codul CAEN autorizat să fie aferent unei activități agricole), înregistrate în registrul APIA /ANSVSA / Registrul agricol cu cel puțin 12 luni consecutive înaintea depunerii Cererii de Finanțare și solicitantul a obținut venituri din exploatare, din care veniturile din activitățile agricole reprezintă cel puțin 50% din total venituri din exploatare în anul precedent depunerii Cererii de Finanțare.

Atenție! Pentru cazurile descrise mai sus, intensitatea sprijinului este 90%. Nu există intensități intermediare!

- ✚ se acordă cu respectarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.407/2013;
- ✚ se acordă în baza Ordinului MADR nr. 1731/2015;
- ✚ nu va depăși 200.000 euro/beneficiar pe durata a trei exerciții financiare consecutive, cu excepția întreprinderilor unice care efectuează transport de mărfuri în contul terților sau contra cost, pentru care sprijinul nu depășește suma de 100.000 euro pe durata a trei exerciții financiare consecutive.

Aceste ajutoare de minimis nu pot fi utilizate pentru achiziționarea de vehicule pentru transportul rutier de mărfuri, autoturisme sau autovehicule de transport persoane.

Serviciile integrate, în care transportul propriu-zis reprezintă doar un element, cum ar fi serviciile de mutare, serviciile poștale sau de curierat ori colectarea deșeurilor sau serviciile de prelucrare, nu ar trebui considerate servicii de transport.

Sprijinul public se va rambursa în valoare de maximum 200.000 euro (reprezentand 90% sau 70%) din totalul cheltuielilor eligibile. **Valoarea care va depăși 200.000 euro va fi încadrată în buget ca și cheltuială neeligibilă.**

Plafonul minim acceptat pentru un proiect finanțat prin această sub-măsură este de 10.000 euro, această sumă reprezentând valoarea totală eligibilă a proiectului.

Atenție! În cazul în care, prin acordarea ajutorului de minimis solicitat prin Cererea de Finanțare depusă pe sub-măsura 6.4, s-ar depăși plafonul de 200.000 euro/beneficiar (întreprindere unică), **proiectul va fi declarat neeligibil.**

Potrivit art. 9 (1) litera c) din OMADR 1731/2015 cu modificările și completările ulterioare, data acordării ajutorului de minimis se consideră data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului în conformitate cu regimul juridic național aplicabil, indiferent de data la care ajutoarele de minimis se plătesc întreprinderii respective.

În cazul sprijinului pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole, se aplică principiul finanțării nerambursabile sub forma rambursării costurilor eligibile suportate și plătite efectiv în prealabil de către beneficiar.

Un solicitant al sprijinului prin sub-măsura 6.4 poate depune în același timp **proiecte pentru alte sub-măsuri din cadrul PNDR 2014-2020** pentru a fi co-finanțate prin FEADR, cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) respectarea condițiilor de eligibilitate ale acestuia și a regulilor ajutoarelor de minimis;
- b) nu sunt create condițiile pentru a obține în mod necuvenit un avantaj, în sensul prevederilor art.60 din Regulamentul (UE) nr. 1.306/2013, în orice etapă de derulare a proiectului;
- c) prezentarea dovezii cofinanțării private a investiției, prin extras de cont și/sau contract de credit acordat în vederea implementării proiectului, prin deschiderea unui cont special al proiectului în care se virează/depune minimum 50 % din suma reprezentând cofinanțarea privată, disponibilul din acest cont fiind destinat plăților efectuate de solicitant în vederea implementării proiectului.

În cazul în care dovada co-finanțării se prezintă **prin extras de cont**, acesta va fi vizat și datat de bancă cu cel mult 5 zile lucrătoare înainte de data depunerii la OJFIR / CRFIR (va fi precizat contul, titularul contului și suma virată în cont de beneficiar) și va fi însoțit de **Angajamentul solicitantului** (model afișat pe site www.afir.info) prin care își asumă că minimum 50% din disponibilul de cofinanțare (privată) va fi destinat plăților aferente implementării proiectului. AFIR va verifica cheltuielile în extrasul de cont depus la dosarul aferent primei tranșe de plată.

În cazul depunerii unor solicitări pentru mai multe proiecte, solicitantul/beneficiarul, după caz, trebuie să dovedească existența co-finanțării private pentru proiect, sau, după caz, cumulat pentru toate proiectele.

În cadrul sub-măsurii 6.4, un beneficiar poate solicita finanțare pentru unul sau mai multe proiecte cu respectarea condițiilor de eligibilitate ale acestuia și a regulilor ajutoarelor de minimis.

3.1 COMPLETAREA, DEPUNEREA ȘI VERIFICAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

Dosarul Cererii de Finanțare conține **Cererea de Finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative** conform listei documentelor, care vor fi scanate și depuse numai on-line pe pagina de internet www.afir.info.

Formularul standard al Cererii de Finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil, în format electronic, pe adresa de internet www.afir.info.

Atenție! Este necesar să se respecte formatele standard ale anexelor „Indicatori de monitorizare” și „Factori de risc” care fac parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acestora. Se vor completa numai informațiile solicitate (nu se vor adăuga alte categorii de indicatori și nici alți factori de risc în afara celor incluși în anexele menționate mai sus). Completarea celor două anexe la Cererea de Finanțare este obligatorie.

Cererea de Finanțare trebuie însoțită de anexele prevăzute în modelul standard. Anexele Cererii de Finanțare fac parte integrantă din aceasta. Depunerea se va realiza numai în sistem electronic, accesând link-ul www.afir.info

3.1.1 COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE

Completarea Cererii de Finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard.

Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului Cererii de Finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de Finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română.

Cererea de Finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

Atenție! Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, **beneficiarul poate solicita fonduri în avans** (conform prevederilor Regulamentului nr. 1.305/2013, ale Regulamentului nr. 807/2014 și ale Hotărârii Guvernului nr. 226/ 2015)

Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans prin completarea căsuței corespunzătoare din Planul financiar din cadrul Cererii de Finanțare.

Avansul se recuperează la ultima tranșă de plată.

3.1.2 DEPUNEREA ON-LINE A DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

Dosarul Cererii de Finanțare care cuprinde **Cererea de Finanțare completată și documentele atașate** (conform Listei Documentelor – partea E din Cererea de Finanțare), va fi scanat și depus on-line.

Dosarul Cererii de Finanțare va fi paginat, cu toate paginile numerotate manual în ordine de la 1 la n în partea dreaptă sus a fiecărui document, unde „n” este numărul total al paginilor din dosarul complet, inclusiv documentele anexate.

Pentru a depune Cereri de Finanțare on-line, solicitanții care nu au cont pe site-ul www.afir.info, vor trebui să își creeze cont de utilizator în cadrul acestui portal. Utilizatorii care au deja cont creat îl pot utiliza pentru încărcarea Cererilor de Finanțare în format electronic.

IMPORTANT!

Depunerea proiectelor se realizează lunar doar pentru proiectele care au punctajul estimat (evaluare-prescoring) mai mare sau egal decât pragul de calitate aferent lunii respective.

Atenție! Este strict interzisă utilizarea tuturor robotilor sau scripturilor care colectează în mod automat resursele, folosirea programelor care imita caracteristicile unui utilizator uman sau care ofera un avantaj nedrept, si/sau folosirea de click-bots sau script-uri care executa click-uri in mod automat sau reproduc in alt mod comportamentul uman.

Este strict interzisă utilizarea de locatii multiple/ ip-uri multiple pentru acelasi User.

Atenție! Solicitanții al căror punctaj estimat va scădea în urma evaluării AFIR sub pragul de calitate corespunzător lunii/trimestrului respectiv și proiectele încadrate greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei măsuri/sub-măsuri/componente(alocare distinctă), vor fi declarați neconformi și nu vor intra în procesul de selecție.

Atenție! Solicitanții care își creează mai mult de un cont pe site-ul AFIR, și depun mai multe proiecte pe sub-măsura 6.4, în aceeași sesiune, vor avea toate proiectele declarate neeligibile.

PAȘII care trebuie parcurși pentru **încărcarea Cererilor de Finanțare în portalul AFIR** sunt următorii:

I. Accesarea site-ului AFIR

Accesul la portal se realizează prin intermediul unui web-browser (ex: Internet Explorer, Mozilla Firefox) și accesarea adresei www.afir.info. Odată accesată adresa, va fi afișată pagina principală.

II. Autentificare

Pentru logare există, un câmp de tip text, pentru introducerea datelor legate de user:

și deconectare .

De asemenea, se găsește și un buton dedicat opțiunii de înregistrare ca utilizatori a vizitatorilor . După înregistrare, utilizatorul va primi un email de confirmare și va trebui să urmeze instrucțiunile din respectivul mesaj pentru activarea contului creat.

III. Pregătire documente pentru încărcare

După autentificare, se va deschide sesiunea de lucru, în care utilizatorul va efectua pașii următori:

1. Completare date de identificare ale solicitantului:

- Nume și prenume solicitant/Denumire solicitant
- Titlul proiectului
- CNP/ CUI solicitant
- Adresa de e-mail a reprezentantului legal al proiectului

2. Completarea sesiunii și a sub-măsurii pe care se dorește depunerea proiectului

În vederea depunerii proiectului, solicitantul va selecta din lista disponibilă sesiunea, licitația și sub-măsura corespunzătoare. I. După selectarea acestora, utilizatorul va continua cu pasul de încărcare Cerere de Finanțare și anexe tehnico-administrative.

IV. Încărcarea Cererii de Finanțare, a anexelor tehnice și administrative.

Sunt disponibile următoarele secțiuni :

1. Încărcarea formularului Cerere de Finanțare

La încărcarea Cererii de Finanțare vor avea loc o serie de validări în scopul de a ajuta solicitantul în corectarea diverselor probleme precum:

- formularul Cererii de Finanțare trebuie să fie redactat electronic.
- se va utiliza ultima versiune de Cerere de Finanțare, publicată pentru sesiunea respectivă.
- denumirea fișierelor nu trebuie să conțină caracterele speciale “~ " # % & * : < > ? / \ { | }”

În funcție de informațiile privind amplasarea proiectului– Regiune – Județ și tipul de investiție, cu construcții montaj sau fără construcții montaj, se va stabili Oficiul Județean/ Centrul regional la care se va lansa fluxul de Depunere Cerere de Finanțare, în SPCDR.

d. Încărcarea formularului Cererii de Finanțare completat, semnat și scanat.

2. Încărcare documente anexate Cererii de Finanțare

Utilizatorul va încărca fiecare document în parte, încărcarea fiind de tip asincron. Validări privind formatul fișierelor ce urmează a fi încărcate:

Fișierele trebuie să fie în format **.pdf** scanate cu o **rezoluție de minim 200 dpi**. **Documentele depuse online trebuie să fie lizibile!**

Anexele B sau C la Studiul de Fezabilitate vor fi încărcate de către solicitanți în format PDF.

3. Încărcare Alte documente

În această secțiune, utilizatorul are posibilitatea de a încărca și alte documente justificative ale proiectului. După realizarea pașilor de mai sus, utilizatorul va acționa butonul de Upload, iar la finalizarea încărcării, acesta va primi un mesaj de confirmare, dacă toate fișierele au fost încărcate cu succes.

După încărcarea cu succes a tuturor fișierelor, acestea vor fi transferate la AFIR. Acestea se vor regăsi în Sistemul de gestiune a documentelor, în folder-ul proiectului, concomitent cu startarea fluxului de Depunere-Evaluare, în sarcinile Șef SLIN, pentru desemnarea expertului care va verifica Cererea de Finanțare.

Alocarea bonurilor de ordine se va realiza prin generarea unei secvențe unice pe sesiune.

Atenție! Pentru a preveni respingerea Cererii de Finanțare ca urmare a descoperirii unor **erori de formă** în completarea Cererii de Finanțare, solicitantul are responsabilitatea încărcării unei Cereri de Finanțare în care informația să fie completă și conformă cu realitatea.

După depunerea proiectelor, pentru solicitanți, sunt disponibile numai acțiunile „Vizualizare”, „Statusuri”.

Atenție! Solicitanții vor putea să redepună o singură dată aceeași Cerere de Finanțare în cadrul unei sesiuni anuale continue, numai după retragerea în prealabil a acesteia.

Pentru Cererile de Finanțare a căror încărcare on-line prin intermediul portalului AFIR se realizează după ora 14.00, termenul privind verificarea condițiilor de admitere se derulează din ziua următoare. **În ultima zi de depunere a licitației, încărcarea online se realizează până la ora 16.00.**

Piesele desenate care depășesc formatul A3, se pot atașa salvate direct în format .pdf, la care se va adăuga declarația proiectantului privind conformitatea cu planșele originale din Cererea de Finanțare.

3.1.3 VERIFICAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

Verificarea Cererilor de Finanțare se face la:

- o OJFIR pentru proiecte fără construcții-montaj;
- o CRFIR pentru proiecte cu construcții-montaj

1. ÎNCADRAREA CERERII DE FINANȚARE ÎN FUNCȚIE DE PRE-SCORING

Cererea de Finanțare se verifică din punct de vedere al eligibilității și al criteriilor de selecție, în cazul în care auto-evaluarea scorului (punctajului) solicitantului este mai mare sau egală cu pragul de calitate al lunii în care a depus Cererea de Finanțare;

2. VERIFICAREA ELIGIBILITĂȚII CERERII DE FINANȚARE

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea criteriilor de eligibilitate;
- verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- verificarea Studiului de Fezabilitate și a tuturor documentelor anexate.

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale își rezervă dreptul de a solicita documente sau informații suplimentare dacă, pe parcursul verificărilor și implementării proiectului, se constată că este necesar. Informațiile suplimentare se vor solicita de către experții evaluatori în sistem on-line, de către entitatea la care se află în evaluare Cererea de Finanțare, iar răspunsul va fi transmis on line în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii formularului E3.4 sau vor fi predate experților OJFIR/CRFIR la vizita pe teren.

Cazurile în care expertul evaluator poate solicita informații suplimentare sunt următoarele:

1. în cazul în care documentul tehnic (Studiul de Fezabilitate) conține informații insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau există informații contradictorii în interiorul lui, ori, față de cele menționate în Cererea de Finanțare.
2. în cazul în care avizele, acordurile, autorizațiile au fost eliberate de către autoritățile emitente într-o formă care nu respectă protocoalele încheiate între AFIR și instituțiile respective.
3. în cazul în care în bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/neeligibile nu este făcută corect.
4. corectarea erorilor de forma sesizate pe parcursul verificării Cererii de Finanțare.

Atenție! Clarificările cuprinse în documentele primite ca urmare a solicitării de informații suplimentare **nu pot fi folosite pentru suplimentarea punctajului.**

Nu este permisă încadrarea în subcapitolul 4.1 din Bugetul indicativ – "Construcții și instalații", atât a unor cheltuieli eligibile cât și a unor cheltuieli neeligibile, fără a se detalia în devizele pe obiect lucrările corespunzătoare spațiilor/ instalațiilor ce se vor executa.

Pentru restul subcapitolelor de la cap. 4 din Bugetul indicativ, se vor preciza care sunt echipamentele, utilajele/ montajul care fac parte din categoria cheltuielilor eligibile/neeligibile.

În situații excepționale, se pot solicita și alte clarificări, a căror necesitate a apărut ulterior transmiterii răspunsului la informațiile suplimentare solicitate inițial.

3. VERIFICAREA PE TEREN A CERERILOR DE FINANȚARE

Verificarea pe teren se realizează de către entitățile care instrumentează Cererea de Finanțare numai pentru proiectele care vizează modernizări, respectiv:

- OJFIR – pentru Cererile de Finanțare fără construcții- montaj;
- CRFIR – pentru Cererile de Finanțare cu construcții- montaj;

Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării administrative) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea răspunsurilor.

În cazul în care solicitantul nu este de acord cu rezultatele vizitei pe teren efectuată de către experții OJFIR, acesta poate contesta rezultatele verificării, la publicarea raportului de selecție, **numai în cazul** în care reprezentantul legal/ împuternicitul reprezentantului legal a menționat observații în formularul E3.8 - Fișa de verificare pe teren.

4 VERIFICAREA CRITERIILOR DE SELECȚIE

În urma verificării eligibilității și a criteriilor de selecție pot exista următoarele situații:

- proiectul este **neeligibil**, caz în care solicitantul este înștiințat cu privire la acest aspect;
- proiectul este **neconform**, caz în care solicitantul este înștiințat cu privire la acest aspect;
- proiectul este **eligibil** și va avea un punctaj $\geq$ pragul de calitate lunar, caz în care proiectul va trece la etapa de verificare a criteriilor de selecție;

Verificarea punctajului de selecție se realizează **pentru toate Cererile de Finanțare eligibile** - pentru care s-a constatat respectarea condițiilor de eligibilitate, pe baza formularului - *Fișa de evaluare generală a proiectului E 1.2, partea B – "Verificarea criteriilor de selecție a cererii de finanțare"*.

Verificările vor fi **în conformitate cu criteriile de selecție și punctajele aferente** stabilite în prezentul ghid.

În cazul proiectelor verificate, sunt posibile **2 situații**:

- Cerere de Finanțare **"Selectată"** :
  - punctajul **calculat** de expert $\geq$ pragul de calitate lunar ;
  - intră în procesul de selecție și în Registrul electronic cu statutul **"S"**;
- Cererea de Finanțare **"Neconformă"** (nefinanțată) :
  - punctajul **calculat** de expert $<$ pragul de calitate lunar ,
  - intră în Registrul electronic cu statutul **"R"** ;

5. SELECȚIA PROIECTELOR

Submăsura beneficiază de o **alocare financiară anuală**.

Alocarea financiară publică a submăsurii, aferentă perioadei de depunere continue, criteriile de selecție, punctajele de selecție, criteriile de departajare și pragul minim sunt realizate la inițiativa AM PNDR cu consultarea prealabilă a Comitetul de Monitorizare.

Pentru fiecare sesiune anuală continuă se face un **ANUNȚ DE LANSARE A SESIUNII ANUALE CONTINUE** de depunere a proiectelor, în care se vor prezenta: alocarea anuală corespunzătoare sub-măsurii, intervalul de depunere a proiectelor, pragul minim și pragurile de calitate lunare.

Punctajul minim pentru această sub-măsură este de 10 puncte.

La depunerea proiectului, solicitantul are obligația de a realiza autoevaluarea (prescoring). Punctajul rezultat în urma estimării trebuie completat în rubrica **"punctaj estimat"** din **secțiunea A6 – "Total punctaj estimat pentru criteriile de selecție îndeplinite"** a Cererii de Finanțare.

Atenție! Punctajul estimat (autoevaluare) se va face pe propria răspundere a solicitantului.

Depunerea continuă a proiectelor în cadrul sesiunii anuale aferente unei măsuri/sub-măsuri/componente (alocare distinctă) se oprește înainte de termenul limită prevăzut în nota de lansare, atunci când valoarea publică totală a proiectelor depuse având un punctaj estimat (autoevaluare/prescoring) mai mare sau egal cu pragul de calitate aferent lunii/trimestrului respectiv, excluzând valoarea publică totală a proiectelor retrase ajunge la 200% din nivelul alocării sesiunii anuale a măsurii/sub-măsurii/componentei (alocare distinctă), cu excepția primelor 5 zile calendaristice din fiecare etapă de depunere) când oprirea depunerilor de proiecte nu este condiționată de atingerea plafonului de 200% din nivelul alocării sesiunii anuale.

Atenție! Solicitanții al căror punctaj estimat va scădea în urma evaluării AFIR sub pragul de calitate corespunzător lunii/trimestrului respectiv și proiectele încadrate greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei măsuri/sub-măsuri/componente (alocare distinctă), vor fi declarați neconformi și nu vor intra în procesul de selecție.

Toate proiectele depuse într-o lună calendaristică care au punctajul mai mare sau egal cu pragul de calitate corespunzător lunii respective, vor fi evaluate de către AFIR.

Pentru proiectele depuse cu punctajul mai mare sau egal decât pragul de calitate corespunzător lunii respective se va întocmi un raport de selecție lunar.

Atenție! Evaluarea criteriilor de selecție se face numai în baza documentelor depuse odată cu Cererea de Finanțare.

După finalizarea raportului de selecție lunar/final, aprobarea acestuia și publicarea pe site-ul propriu, **AFIR notifică solicitanții cu privire la rezultatul procesului de selecție.**

Selecția proiectelor se face în **ordinea descrescătoare a punctajului de selecție** în cadrul alocării disponibile pentru selecția lunară ce reprezintă diferența dintre alocarea anuală și valoarea publică totală a proiectelor selectate prin rapoartele de selecție/contestație lunare anterioare, iar pentru proiectele cu același punctaj, departajarea se va face crescător în funcție de valoarea eligibilă a proiectelor.

În cazul proiectelor cu același punctaj și aceeași valoare eligibilă a proiectului, departajarea acestora se va face în ordinea următoarelor priorități:

1. Proiecte care propun servicii IT
2. Proiecte care propun activități meșteșugărești

CONTESTAȚIILE pot fi depuse începând cu momentul publicării Raportului de Selecție lunar /final pe pagina de internet AFIR. Aplicații care au depus proiecte în cadrul unei sesiuni anuale continue pentru care a fost întocmit un raport de selecție lunar/final au la dispoziție **5 zile lucrătoare de la postarea pe pagina de internet** AFIR a Raportului de Selecție lunar /final pentru a depune contestații cu privire la rezultatul evaluării.

Atenție! Contestațiile, semnate de beneficiar, vor fi depuse numai on-line, în termen de 5 zile lucrătoare de la publicarea Raportului de Selecție lunar/final. Contestațiile depuse în afara termenului prevăzut mai sus se resping.

Dupa soluționarea contestațiilor de către Comisia de Contestații și publicarea raportului de contestații pe pagina de internet a AFIR, **solicitanții sunt notificați în 3 zile lucrătoare** de la publicare cu privire la rezultatul contestațiilor.

După publicarea raportului lunar/trimestrial/final de contestații, AFIR va proceda la selecția proiectelor cu punctajul total mai mare sau egal cu punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare, precum și a proiectelor cu punctajul total mai mare sau egal cu pragul de calitate lunar/trimestrial dar mai mic decât punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare în situația în care nu sunt proiecte eligibile fără finanțare în Lista proiectelor nefinanțate din Raportul de Selecție Lunar/Trimestrial. Proiectele eligibile neselectate vor rămâne în așteptare și vor intra în competiție cu proiectele depuse în cadrul aceleiași sesiuni anuale continue de depunere a proiectelor, după caz.

IMPORTANT!

Procesul de **SELECȚIE** și procesul de **VERIFICARE A CONTESTAȚIILOR** se desfășoară potrivit „Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare a

---

contestațiilor pentru proiectele aferente măsurilor din programul național de dezvoltare rurală 2014-2020 (pndr)”, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la momentul lansării sesiunii, publicat pe site-urile www.madr.ro și www.afir.info.

IMPORTANT!

REEVALUAREA CERERILOR DE FINANȚARE ÎN URMA CONTESTAȚIILOR se realizează în baza documentelor depuse odată cu Cererea de Finanțare. Documentele suplimentare depuse la contestație pot fi luate în considerare numai în situația în care acestea nu fac parte din categoria documentelor care trebuie depuse obligatoriu la Cererea de Finanțare, existau la momentul depunerii Cererii de Finanțare și nu au ca obiect mărirea punctajului.

3.2 CONTRACTAREA SPRIJINULUI NERAMBURSABIL

Pentru proiectele selectate, AFIR notifică Beneficiarul privind selectarea Cererii de Finanțare în vederea prezentării documentelor necesare contractării precum și a documentelor originale depuse în copie la Dosarul Cererii de Finanțare, pentru ca expertul AFIR să verifice conformitatea cu originalul acestora.

După soluționarea contestațiilor, AFIR va notifica solicitantul privind selectarea Cererii de Finanțare în vederea semnării Contractului de Finanțare pentru toate proiectele eligibile cu punctajul mai mare sau egal decât ultimul proiect intrat la finanțare, precum și proiectele cu punctajul total mai mare sau egal decât pragul de calitate lunar/trimestrial dar mai mic decât punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare în situația în care nu sunt proiecte eligibile fără finanțare în Lista proiectelor nefinanțate din Raportul de Selecție Lunar/Trimestrial.

În urma depunerii la AFIR a Cererii de Finanțare și a documentelor în original solicitate la contractare, pe suport de hartie, un proiect selectat poate fi declarat:

- selectat pentru finanțare**, dacă în urma verificării documentelor sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate și criteriile de selecție, caz în care se va notifica solicitantul în vederea prezentării la CRFIR în maxim 15 zile lucrătoare pentru luare la cunoștință, în vederea **semnării Contractului de finanțare** (Anexa nr. 4 la Ghidul Solicitantului).

În cazul în care solicitantul nu se prezintă în termenul precizat în Notificare pentru a lua la cunoștință Contractul de Finanțare și nici nu anunță AFIR că nu se poate prezenta în termen, atunci **se consideră că a renunțat la ajutorul financiar nerambursabil;**

- neselectat pentru finanțare**, dacă în urma verificării documentelor nu sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate și criteriile de selecție, caz în care se va notifica solicitantul.

Verificarea conformității la încheierea Contractului de Finanțare:

Efectuarea conformității se va realiza **înainte de semnarea Contractului de Finanțare** și constă în verificarea Cererii de Finanțare, respectiv dacă documentele originale aflate în posesia solicitantului corespund cu Cererea de Finanțare depusă pe format de hârtie.

Obiectul Contractului de Finanțare îl reprezintă **acordarea finanțării nerambursabile de către AFIR, pentru punerea în aplicare a Cererii de Finanțare asumată de către solicitant.**

Beneficiarului i se va acorda finanțarea nerambursabilă în termenii și condițiile stabilite în Contractul de Finanțare și anexele acestuia, inclusiv în Cererea de Finanțare aprobată, pe care acesta **are obligația de a le respecta.**

IMPORTANT !

Se recomandă ca solicitantul, respectiv beneficiarul sprijinului financiar, să consulte integral textul Contractului de Finanțare și al anexelor acestuia, să-și asume cele prevăzute în acestea iar după semnarea contractului, trebuie să se asigure că a intrat în posesia acestora.

Atenție! În cazul în care expertul verficator descoperă modificări ulterioare aduse documentelor scanate în format electronic, proiectul este considerat **neeligibil** și nu se va mai încheia Contractul de Finanțare.

Atenție! Constituie **eroare de fond** nesemnarea declarațiilor pe propria răspundere sau nebifarea unei casute din partea F a cererii de finanțare, dacă proiectul impune, situație în care proiectul este declarat **neeligibil**. Numai erorile de forma se corectează în procesul de evaluare prin solicitare de informații suplimentare.

IMPORTANT!

Pentru **categoriile de beneficiari** ai finanțării din FEADR **care**, după selectarea/contractarea proiectului, precum și în perioada de monitorizare, **își schimbă tipul și dimensiunea întreprinderii avute la data depunerii cererii de finanțare**, în sensul trecerii de la categoria de micro-întreprindere la categoria de mică sau mijlocie, respectiv de la categoria întreprindere mică sau mijlocie la categoria alte întreprinderi, **cheltuielile pentru finanțare raman eligibile**, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, conform prevederilor art. 10 din HG nr. 226/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Atenție! În vederea semnării Contractului de Finanțare, solicitantul se va prezenta la sediul OJFIR (cazul proiectelor fără C+M)/CRFIR (cazul proiectelor cu C+M) cu un exemplar al dosarului Cererii de Finanțare și a documentelor anexe pe suport de hârtie, conform documentației depuse on - line, care va rămâne la OJFIR/CRFIR. Pentru confruntarea documentelor copie depuse atât pe suport de hârtie, cât și on-line, se va prezenta totodată și dosarul cuprinzând documentele în original. Exemplarul original al Cererii de Finanțare și al anexelor va fi pastrat la AFIR pentru întocmirea dosarului administrativ.

Solicitantul are obligația de a depune la Autoritatea Contractantă (OJFIR/ CRFIR), în termenele precizate mai jos, calculate de la data primirii notificării privind selectarea cererii de finanțare următoarele documente cu caracter obligatoriu,:

1. Documentul/ documentele în original, care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare privată a investiției, prin extras de cont și/sau contract de credit acordat în vederea implementării proiectului, prin deschiderea unui cont special al proiectului în care se virează/depune minimum 50% din suma reprezentând cofinanțarea privată, disponibilul din acest cont fiind destinat plăților efectuate de solicitant în vederea implementării proiectului.. În cazul în care dovada co-finanțării se prezintă **prin extras de cont**, acesta va fi vizat și datat de instituția financiară cu cel mult 5 zile lucrătoare înainte de data depunerii la OJFIR / CRFIR și va fi însoțit de Angajamentul solicitantului (model afișat pe site www.afir.info) că minimum 50% din disponibilul de cofinanțarea privată va fi destinat plăților aferente implementării proiectului. AFIR va verifica cheltuielile în extrasul de cont depus la dosarul aferent primei tranșe de plată.

În cazul în care implementați mai multe proiecte în cadrul PNDR, trebuie să prezentați dovada cofinanțării private cumulat pentru toate proiectele.

Se va depune totodată, un document de la instituția financiară cu datele de identificare a acesteia și a contului aferent proiectului FEADR - denumirea, adresa instituției financiare, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR (în original, în max. 3 luni);

2. Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în

care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat, (în original, în max. 3 luni).

3. Document emis de DSP județeană conform protocolului de colaborare (în max. 3 luni de la notificarea solicitantului privind selectarea Cererii de Finanțare).

4. Document emis de DSVSA (dacă este cazul), conform Protocolului de colaborare dintre AFIR și ANSVSA publicat pe pagina de internet www.afir.info (în max. 3 luni de la notificarea solicitantului privind selectarea Cererii de Finanțare)

5. Document emis de ANPM conform protocolului de colaborare (în max. 3 luni de la notificarea solicitantului privind selectarea Cererii de Finanțare, respectiv, în max. 6 luni pentru studiu de impact).

În cazul proiectelor care se supun procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului și de evaluare adecvată sau doar de evaluare adecvată, acordul de mediu/avizul Natura 2000 se depun în termen de maximum 6 luni de la notificarea solicitantului privind selecția proiectului și înainte de semnarea contractului de finanțare cu AFIR.. După expirarea termenului, Contractul de Finanțare nu mai poate fi semnat.

6. Proiectul tehnic (însoțit de graficul de realizare a investiției, în cazul în care investiția se realizează pe baza acestuia) și toate documentele necesare pentru încheierea Contractului de Finanțare, pentru proiectele selectate care prevăd construcții-montaj, se depun în vederea avizării de către CRFIR, în maximum 3 luni, respectiv în maximum 6 luni, pentru situațiile în care există contestații sau litigii privind procedura de achiziții publice pentru servicii de proiectare, de la data notificării AFIR (în original).

În cazul existenței unor diferențe față de Studiul de Fezabilitate, în vederea avizării Proiectului Tehnic, se va prezenta atașat un tabel centralizator cu diferențele fizice/valorice între SF-PT și bugetul proiectului/devizul general/devizele pe obiecte în lei și euro, cu valorile actualizate semnate și ștampilate de reprezentantul legal și proiectant, precum și prognozele economice în cazul modificării valorii totale a investiției.

7. Cazierul judiciar al solicitantului și al reprezentantului legal (în original, în max. 3 luni)

Atât solicitantul cât și reprezentantul legal nu trebuie să aibă înscriseri în cazierul judiciar care privesc sancțiuni din sfera criminalității economico-financiare.

8. Cazier fiscal al solicitantului (în original, în termen de 3 luni).

Atenție! Nedepunerea documentelor obligatorii în termenele prevăzute conduce la neîncheierea Contractului de Finanțare!

Mai mult, în cazul nedepunerii de către solicitanți a documentelor menționate mai sus (Proiectul Tehnic și dovada co-finanțării) în termenele menționate în cuprinsul notificării, în vederea încheierii Contractului de Finanțare, aceștia vor fi restricționați de a beneficia de finanțare FEADR până la sesiunea continuă a anului următor.

Important! În cazul investițiilor care se realizează în baza Proiectului Tehnic, încheierea Contractului de Finanțare se va realiza pe baza bugetului rezultat în urma avizării achiziției serviciilor de proiectare.

Durata de execuție a Contractului de Finanțare

Este de maximum:

- 36 de luni (3 ani)** pentru proiectele care prevăd investiții cu construcții montaj
- 24 de luni (2 ani)** pentru proiectele de investiții care includ achiziții simple de bunuri/ utilaje, instalații, echipamente și dotări noi, de mijloace de transport specializate.

Duratele de execuție prevăzute mai sus **pot fi prelunghite cu maximum 6 luni**, cu acordul prealabil al AFIR și **cu aplicarea penalităților specificate** în Contractul de Finanțare, la valoarea rămasă, cu excepția investițiilor care prevăd adaptarea la standardele europene, caz în care această prelungire nu poate depăși termenul de grație legal impus pentru adaptarea la standarde.

Duratele de execuție prevăzute mai sus, se suspendă, în situația în care pe parcursul implementării proiectului se impune obținerea, din motive neimputabile beneficiarului, de avize/ acorduri/ autorizații, după caz, pentru perioada de timp necesară obținerii acestora.

Durata de valabilitate a Contractului de Finanțare

Cuprinde durata de execuție a contractului, la care se adaugă 5 ani de monitorizare de la data ultimei plăți efectuată de Autoritatea Contractantă.

De asemenea, pe o perioadă de 5 ani de la ultima tranșă de plată efectuată de Agenție, Beneficiarul se obligă să:

- respecte și să mențină criteriile de eligibilitate și de selecție;
- să nu modifice obiectivele prevăzute în Studiul de Fezabilitate, parte integrantă din Contractul și Cererea de Finanțare,
- să nu înstrăineze investiția;
- să nu își înceteze activitatea pentru care va fi finanțat.

Atenție! În cazul nerespectării acestora, sumele acordate vor fi recuperate integral.

Modificarea Contractului de Finanțare se poate realiza numai în cursul duratei de execuție a acestuia stabilită prin contract și nu poate avea efect retroactiv. Orice modificare se va face cu acordul ambelor părți, cu excepția situațiilor în care intervin modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris Beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar Beneficiarul se obligă a le respecta întocmai.

Orice modificare la Contractul de Finanțare sau la anexele acestuia se realizează în scris prin Notă de aprobare. Notele de aprobare vor fi încheiate în aceleași condiții ca și Contractul de Finanțare. Astfel:

- ✚ în cazul modificării adresei, a sediului administrativ, a contului bancar sau al băncii pentru proiectul PNDR, în caz de înlocuire a responsabilului legal sau administratorului fără a se modifica datele de identificare ale firmei, Beneficiarul se obligă a notifica Autoritatea Contractantă. Notificarea Beneficiarului va fi însoțită de documente justificative eliberate în conformitate cu legislația în vigoare de autoritățile competente.

Conform prevederilor art. 2 (2) din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului, în sensul finanțării, al gestionării și al monitorizării PAC, „**forța majoră**” și „**circumstanțele excepționale**” sunt recunoscute, în special, în următoarele cazuri:

- (a) decesul beneficiarului;
- (b) incapacitatea profesională pe termen lung a beneficiarului;
- (c) o catastrofă naturală gravă care afectează puternic investiția;
- (d) distrugerea accidentală a clădirilor destinate investiției;
- (e) exproprierea întregii investiții sau a unei mari părți a acesteia, dacă exproprierea respectivă nu ar fi putut fi anticipată la data depunerii cererii.

În cazul apariției forței majore/ circumstanțelor excepționale, caz în care durata de execuție a proiectului aferent Contractului de Finanțare se suspendă, beneficiarul are obligația:

-
- ✚ de a notifica AFIR în maxim 5 zile de la producerea evenimentului;
  - ✚ de a prezenta AFIR documente justificative emise de către autoritățile competente în maxim 15 zile de la producerea evenimentului;
  - ✚ de a notifica AFIR în maxim 5 zile de la încetarea producerii evenimentului.

În cazul apariției forței majore/ circumstanțelor excepționale, demonstrată de beneficiar prin depunerea de documente conform prevederilor legislației în vigoare, nu se va recupera sprijinul acordat la prima tranșă și nu se va acorda sprijinul aferent tranșei a doua, în cazul în care situația nu poate fi remediată în termenul de suspendare a Contractului de finanțare.

Conform prevederilor art 63 din Regulamentul (UE) nr. 809/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și eco-condiționalitatea, în cazul în care suma solicitată de Beneficiar prin Cererea de plată este mai mare cu 10% față de suma stabilită în urma verificării Dosarului cererii de plată, Beneficiarului i se va aplica o sancțiune egală cu valoarea diferenței dintre suma solicitată și suma stabilită.

Precizăm că, în cazul unei operațiuni constând în investiții în activități de producție, contribuția publică se recuperează dacă în termen de 7 ani de la efectuarea plății finale către beneficiar, activitatea de producție în cauză este delocalizată în afara Uniunii Europene.

Obiectul Contractului de Finanțare îl reprezintă acordarea finanțării nerambursabile de către AFIR, pentru punerea în aplicare a Cererii de Finanțare asumată de către solicitant.

Beneficiarului i se va acorda finanțarea nerambursabilă în termenii și condițiile stabilite în Contractul de Finanțare și anexele la aceasta, inclusiv în Cererea de Finanțare aprobată, pe care acesta are obligația de a le respecta.

La depunerea Cererii de Finanțare, solicitantul își va da acordul în ceea ce privește publicarea pe site-ul A.F.I.R. a datelor de contact (denumire, CUI, adresă, telefon, denumire/valoare proiect).

PRECIZĂRI REFERITOARE LA ACORDAREA AVANSULUI

Pentru Beneficiarul care a optat pentru avans în vederea demarării investiției în formularul Cererii de Finanțare, AFIR poate să acorde un avans de maxim 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Avansul poate fi solicitat de beneficiar până la depunerea primei Cereri de plată.

Beneficiarul poate primi valoarea avansului numai după primirea avizului favorabil din partea AFIR asupra procedurilor de achiziții astfel: în cazul proiectelor care prevăd lucrări de construcții-montaj, după avizarea cel puțin a procedurii de achiziții lucrări, iar în cazul proiectelor pentru achiziții de bunuri, după avizarea cel puțin a unei achiziții de bunuri și numai după semnarea contractului de finanțare.

Plata avansului aferent Contractului de Finanțare este condiționată de constituirea unei garanții eliberate de o instituție financiară bancară sau nebanară înscrisă în registrul special al Băncii Naționale a României, în procent de 100% din suma avansului. Cuantumul avansului este prevăzut în Contractul de Finanțare încheiat între beneficiar și AFIR. Utilizarea avansului se justifică de către beneficiar pe bază de documente până la expirarea duratei de execuție a contractului prevăzută în Contractul de Finanțare, respectiv la ultima tranșă de plată.

Garanția aferentă avansului trebuie constituită la dispoziția AFIR pentru o perioadă egală cu durata de execuție a contractului și va fi eliberată în cazul în care AFIR constată că suma cheltuielilor reale efectuate, care corespund contribuției financiare a Uniunii Europene și contribuției publice naționale pentru investiții, depășește suma avansului.

Beneficiarul trebuie să justifice avansul primit de la Autoritatea Contractantă pe baza documentelor justificative solicitate de AFIR conform Instrucțiunilor de plată, Anexa V la Contractul de Finanțare până la expirarea duratei de realizare a investiției prevăzute în contractul de finanțare, respectiv la ultima tranșă de plată.

Beneficiarul care a încasat de la Autoritatea Contractantă plata în avans și solicită prelungirea perioadei maxime de execuție aprobate prin contractul de finanțare, este obligat înaintea solicitării prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să depună la Autoritatea Contractantă documentul prin care dovedește prelungirea valabilității Scrisorii de Garanție Bancară/Nebancară, poliță de asigurare care să acopere întreaga perioadă de execuție solicitată la prelungire.

AFIR efectuează plata avansului în contul beneficiarilor, deschis la Trezoreria Statului sau la o instituție bancară

PRECIZĂRI REFERITOARE LA MODIFICAREA CONTRACTULUI DE FINANȚARE

- ✓ Beneficiarul poate solicita modificarea Contractului de Finanțare **numai în cursul duratei de execuție** a acestuia stabilită prin contract și nu poate avea efect retroactiv.
- ✓ Orice modificare la contract se va face **cu acordul ambelor părți**, cu excepția situațiilor în care intervin modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris Beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar Beneficiarul se obligă a le respecta întocmai.
- ✓ Beneficiarul poate efectua **modificări tehnice și financiare**, în sensul realocărilor între liniile bugetare, **dacă acestea nu schimbă scopul principal al proiectului și nu afectează funcționalitatea investiției, criteriile de eligibilitate și selecție** pentru care proiectul a fost selectat și contractat iar modificarea financiară se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitele bugetare de cheltuieli eligibile și fără diminuarea valorii totale eligibile a proiectului, cu notificarea prealabilă a Autorității Contractante, fără a fi însă necesară amendarea Contractului de Finanțare prin act adițional.

Solicitantul/beneficiarul trebuie să depună din proprie inițiativă toate eforturile pentru a lua cunoștință de toate informațiile publice referitoare la măsura/sub-măsura din PNDR 2014-2020, schema de ajutor pentru care depune proiectul în cadrul PNDR 2014 – 2020 în vederea selectării pentru finanțare și să cunoască toate drepturile și obligațiile prevăzute în contractul de finanțare înainte de semnarea acestuia.

Autoritatea Contractantă poate înceta valabilitatea Contractului, de plin drept, printr-o notificare scrisă adresată beneficiarului, fără punere în întârziere, fără nicio altă formalitate și fără intervenția instanței judecătorești în următoarele situații:

- **constatarea unei nereguli** cu privire la încheierea ori executarea Contractului,
- **beneficiarul este declarat în stare de incapacitate de plată**,
- a fost declanșată procedura **insolvenței/falimentului**,
- Autoritatea Contractantă constată că:
- **cele declarate** pe proprie răspundere de beneficiar, prin reprezentanții săi, **nu corespund realității**,
-
- **documentele / autorizațiile / avizele** depuse în vederea obținerii finanțării nerambursabile **sunt constatate ca fiind neadevărate / false/ incomplete / expirate/ inexacte / nu corespund realității**

În aceste cazuri, beneficiarul va restitui integral sumele primite ca finanțare nerambursabilă, împreună cu dobânzi și penalități în procentul stabilit conform dispozițiilor legale în vigoare și în conformitate cu dispozițiile contractuale,

---

Prin excepție, în situația în care neîndeplinirea obligațiilor contractuale nu este de natură a afecta condițiile de eligibilitate și selecție a proiectului, recuperarea sprijinului financiar se va realiza în mod proporțional cu gradul de neîndeplinire.

Anterior încetării Contractului de Finanțare, Autoritatea Contractantă poate suspenda contractul și/sau plățile ca o măsură de precauție, fără o avertizare prealabilă.

În condițiile legii, Contractul de Finanțare pentru proiectele finanțate din FEADR, precum și toate drepturile și obligațiile ce decurg din acesta nu pot face obiectul cesiunii, fără acordul expres și prealabil al AFIR.

Pentru asigurarea finanțării cheltuielilor necesare derulării proiectului, beneficiarul finanțării din FEADR poate constitui garanții în favoarea unei instituții de credit, sub forma ipotecării investiției care face obiectul Contractului de Finanțare, cu notificarea AFIR în condițiile legii și cu respectarea prevederilor Contractului de Finanțare în cauză.

Beneficiarul este obligat să transmită AFIR o copie a contractului de credit și ipotecă, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la semnarea acestuia.

3.3 ACHIZIȚIILE

Întreaga procedură de achiziții servicii, bunuri cu sau fara montaj și de executie lucrari (constructii, modernizari) în cadrul proiectelor finanțate prin PNDR se va derula on-line pe site-ul www.afir.info, conform prevederilor Manualului de achiziții și instrucțiunilor de publicare disponibile pe site-ul Agentiei (tutoriale), valabile atât pentru beneficiari cât și pentru ofertanți, condiția cerută fiind autentificarea beneficiarului/solicitantului pe site-ul www.afir.info.

Pentru încheierea **contractelor cu firmele de consultanță** puteți consulta Modelul de Contract de Prestări Servicii Profesionale de Specialitate, precum și Recomandări în vederea încheierii contractelor de prestări servicii de consultanță și/sau proiectare, publicate pe pagina oficială AFIR la secțiunea: Informații Generale >> Rapoarte și Liste >> Listă firme de consultanță. Aceste documente au un caracter orientativ, părțile având libertatea de a include în contractul pe care îl veți semna, clauzele cele mai potrivite și adaptate serviciilor vizate de respectivele contracte.

La sesizarea motivată și susținută cu dovezi a unui beneficiar/ contractor cu finanțare din FEADR, cu privire la consultanții/ contractorii/ beneficiarii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, cu excepția cazurilor de forță majoră, AFIR/ MADR, după o verificare prealabilă și în baza unui act administrativ de constatare, poate să includă și să facă publice informațiile despre aceștia în *Lista consultanților/ contractorilor/ beneficiarilor care nu își respectă obligațiile contractuale*. Informații privind consultanții, contractorii și beneficiarii sprijinului financiar neambursabil care nu își respectă obligațiile contractuale vor putea fi consultate pe site-ul oficial al AFIR.

În contextul derulării achizițiilor private, **conflictul de interese** se definește prin:

A. Conflictul de interese între beneficiar/ comisiile de evaluare și ofertanți:

Acționariatul beneficiarului (până la proprietarii finali), reprezentanții legali ai acestuia, membrii în structurile de conducere ale beneficiarului (administratori, membri în consilii de administrație etc) și membrii comisiilor de evaluare:

- a. dețin acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți sau subcontractanți;
- b. fac parte din structurile de conducere (reprezentanți legali, administratori, membrii ai consiliilor de administrație etc.) sau de supervizare ale unuia dintre ofertanți sau subcontractanți;
- c. sunt în relație de rudenie până la gradul IV sau afin cu persoane aflate în situațiile de mai sus.

B. Conflictul de interese între ofertanți:

Acționariatului ofertanților (până la proprietarii finali), reprezentanții legali, membrii în structurile de conducere ale beneficiarului (consilii de administrație etc):

- a. Dețin pachetul majoritar de acțiuni la celelalte firme participante pentru aceeași achiziție (OUG 66/2011);
- b. Fac parte din structurile de conducere (reprezentanți legali, administratori, membri ai consiliilor de administrație etc.) sau de supervizare ale unui alt ofertant sau subcontractant;
- c. Sunt în relație de rudenie până la gradul IV sau afin cu persoane aflate în situațiile de mai sus.

Nerespectarea de către beneficiarii FEADR a Instrucțiunilor privind achizițiile private - anexă la contractul de finanțare atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau bunuri.

Pe parcursul derulării procedurilor de achiziții, la adoptarea oricărei decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- d. Nediscriminarea;
- e. Tratatamentul egal;
- f. Recunoașterea reciprocă;
- g. Transparența;
- h. Proportionalitatea;
- i. Eficiența utilizării fondurilor;
- j. Asumarea răspunderii.

Beneficiarul va depune la OJFIR/ CRFIR, Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (exceptând dosarele de servicii).

În cazul în care beneficiază de avans, beneficiarul poate de asemenea să depună la OJFIR/CRFIR Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (inclusiv dosarele de servicii).

În cazul proiectelor pentru care se decontează TVA-ul de la bugetul de stat conform prevederilor legale în vigoare, beneficiarii trebuie să depună și Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plata distinctă pentru TVA.

În cazul în care beneficiarul nu depune Declarația de eşalonare în termenul prevăzut, aceasta se va depune cel târziu o dată cu prima tranșă a Dosarului cererii de plată.

Atenție! Solicitanții care vor derula procedura de achiziții servicii, cu o valoare mai mare de 15.000 euro înainte de semnarea Contractului de Finanțare cu AFIR, vor respecta prevederile procedurii de achiziții servicii din Manualul de achiziții postat pe pagina de web AFIR.

3.4 PLATA

Beneficiarii prezintă **cererea pentru prima tranșă de plată și documentele justificative în termen de cel mult 6 luni de la data semnării Contractului de Finanțare**, în cazul proiectelor pentru investiții în achiziții simple, respectiv **în termen de cel mult 12 luni în cazul proiectelor pentru investiții ce presupun construcții-montaj** de la data semnării Contractului de Finanțare. Aceste termene se pot prelungi cu cel mult 6 luni, cu plata penalităților prevăzute în Contractul de Finanțare.

Nedepunerea cererii de plată menționate la alin. (4) are ca efect **rezilierea Contractului de Finanțare**.

Pentru investițiile care prevăd construcții-montaj, proiectul tehnic de execuție va fi avizat înainte de semnarea Contractului de Finanțare de către AFIR.

Dosarul Cererii de Plată se depune în două exemplare, pe suport de hârtie, la care se atașează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar, după cum urmează :

-
- **la OJFIR** pentru proiecte fără construcții-montaj aferente submăsurii 6.4 și similare (investiții) în cadrul sM 19.2 “*Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală*”;
  - **la CRFIR** pentru proiecte cu construcții-montaj aferente submăsurii 6.4 și aferente 19.2 - investiții .

Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanțare) pe pagina de internet a AFIR www.afir.info.

Termenul limită de efectuare a plăților către beneficiar este de maxim 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de plată conforme.

Atenție! Beneficiarul este obligat să nu înstrăineze și/sau să nu modifice substanțial investiția realizată prin proiect pe o perioadă de **5 ani de la ultima plată** efectuată de Agenție.

4.1 DOCUMENTELE NECESARE LA DEPUNEREA CERERII DE FINANȚARE (NUMEROTATE CONFORM POZIȚIEI DIN CEREREA DE FINANȚARE)

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de Finanțare pentru întocmirea proiectului sunt:

1.a). Studiul de Fezabilitate, atât pentru proiectele care prevăd construcții-montaj cât și pentru proiectele fără construcții-montaj (**Anexa 2 din Ghidul solicitantului**).

Atenție! În situația în care se regăsesc în Studiul de Fezabilitate informații identice din alte proiecte similare, care nu sunt specifice proiectului analizat se poate decide diminuarea cheltuielilor de la cap.3 - Cheltuieli pentru proiectare sau neeligibilitatea dacă nu se dovedește o particularizare la specificul proiectului.

În cazul în care solicitantul realizează în regie proprie construcțiile în care va amplasa utilajele achiziționate prin investiția FEADR, cheltuielile cu realizarea construcției vor fi trecute în coloana „neeligibile”, solicitantul va prezenta **Certificatul de urbanism și va întocmi Studiul de Fezabilitate**.

Important!

În cadrul **Studiului de Fezabilitate** se vor regăsi obligatoriu următoarele elemente:

- **cheltuielile privind consultanța; acestea** sunt eligibile numai în cazul în care este menționat codul CAEN și datele de identificare ale firmei de consultanță menționate în Studiul de Fezabilitate;
- **devizul general și devizele pe obiect** care trebuie să fie semnate de persoana care le-a întocmit și să poarte ștampila elaboratorului documentației::
- **„foaia de capăt”**, care conține semnăturile colectivului format din specialiști condus de un șef de proiect care a participat la elaborarea documentației și ștampila elaboratorului.
- **detalierea capitolului 3 pct. 3.3 – Cheltuieli pentru proiectare și inginerie și a capitolului 5 – pct. 5.1 Organizare de șantier** în ceea ce privește numărul de ore și tarifele aferente din care rezultă valoarea totală per sub-capitol, pentru a putea fi verificate în etapa de achiziții și autorizare plăți;
- **părțile desenate din cadrul secțiunii B** (planuri de amplasare în zonă, planul general, relevee, secțiuni etc.), care trebuie să fie semnate, ștampilate de către elaborator în cartușul indicator;
- în cazul în care investiția prevede utilaje cu montaj, solicitantul este obligat să evidențieze montajul la **capitolul 4.2 Montaj utilaj tehnologic din Bugetul indicativ al Proiectului**, chiar dacă montajul este inclus în oferta/ factura utilajului sau se realizează în regie proprie (caz în care se va evidenția în coloana „cheltuieli neeligibile”)
- **devize defalcate cu estimarea costurilor** (nr. experti, ore/ expert, costuri/ ora), pentru proiecte care propun prestarea de servicii. Pentru situațiile în care valorile sunt peste limitele prevăzute în baza de date a Agenției, sau sunt nejustificate prin numărul de experți, prin numărul de ore prognozate sau prin natura investiției, la verificarea proiectului, acestea pot fi reduse, cu informarea solicitantului.
- în cazul în care investiția cuprinde cheltuieli cu construcții noi sau modernizari, se va prezenta **calculul pentru investiția specifică** în care suma tuturor cheltuielilor cu construcții și instalații se raportează la mp de construcție.

În cazul proiectelor care prevăd modernizarea / finalizarea construcțiilor existente/ achiziții de utilaje cu montaj **care schimbă regimul de exploatare a construcției existente**, la Studiul de Fezabilitate se atașează:

1b) Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente

și

1c) Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor,

2.1 Situațiile financiare (bilanț – formularul 10, contul de profit și pierderi - formularul 20, formularele 30 și 40), precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administrația Financiară în care rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din contul de profit și pierdere - formularul 20) să fie pozitiv (inclusiv 0)

În cazul în care solicitantul este înființat cu cel puțin doi ani financiari înainte de anul depunerii cererii de finanțare se vor depune ultimele doua situații financiare.

Excepție fac întreprinderile înființate în anul depunerii cererii de finanțare.

sau

2.2 Declarație privind veniturile realizate din România în anul precedent depunerii proiectului, înregistrată la Administrația Financiară (formularul 200), însoțită de Anexele la formular în care rezultatul brut (veniturile să fie cel puțin egale cu cheltuielile) obținut în anul precedent depunerii proiectului să fie pozitiv (inclusiv 0)

și/sau

2.3 Declarația privind veniturile din activități agricole impuse pe norme de venit (formularul 221), document obligatoriu de prezentat la depunerea cererii de finanțare;

Sau

2.4 Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului.

Pot apărea următoarele situații:

- a) În cazul solicitanților înființați în anul depunerii proiectului, aceștia nu vor depune situațiile financiare.
- b) În cazul în care anul precedent depunerii cererii de finanțare este anul înființării, nu se analizează rezultatul operațional din contul de profit și pierdere sau rezultatul brut din cadrul formularului 200, care poate fi și negativ.
- c) În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului și au depus la Administrația Financiară Declarația de inactivitate (conform legii) în anul anterior depunerii proiectului, atunci la dosarul Cererii de Finanțare solicitantul va depune **Declarația de inactivitate** înregistrată la Administrația Financiară.

Pentru întreprinderi familiale și întreprinderi individuale și persoane fizice autorizate:

Declarație specială privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului înregistrată la Administrația Financiară

3. Documente pentru terenurile și/sau clădirile aferente realizării investițiilor :

3.1 Pentru proiectele care presupun realizarea de lucrări de construcție sau achiziția de utilaje/ echipamente cu montaj, se va prezenta înscrisul care să certifice, după caz:

a) **Dreptul de proprietate privată**

b) **Dreptul de concesiune**

---

c) Dreptul de superficie.

De ex: contract de vânzare-cumpărare, contract de donație, contract de superficie, contract de schimb, certificat de moștenitor, hotărâre judecătorească rămasă definitivă, act emis de autoritățile administrative – în cazurile în care legea prevede aceasta;

Documentele trebuie să fie încheiate în formă autentică de către un notar public, cu excepția contractului de concesiune pentru care nu se solicită încheiere notarială.

3.2 Pentru proiectele care propun doar dotare, achiziție de mașini și/sau utilaje fără montaj sau al căror montaj nu necesită lucrări de construcții și/sau lucrări de intervenții asupra instalațiilor existente (electricitate, apă, canalizare, gaze, ventilație, etc.), se vor prezenta înscrișuri valabile pentru o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare care să certifice, după caz:

- a) dreptul de proprietate privată,
- b) dreptul de concesiune,
- c) dreptul de superficie,
- d) dreptul de uzufruct;
- e) dreptul de folosință cu titlu gratuit;
- f) împrumutul de folosință (comodat)
- g) dreptul de închiriere/locațiune.

De ex.: contract de cesiune, contract de concesiune, contract de locațiune/închiriere, contract de comodat.

Documentele trebuie să fie încheiate în formă autentică de către un notar public, cu excepția contractului de concesiune pentru care nu se solicită încheiere notarială.

Definițiile drepturilor reale/ de creanță și ale tipurilor de contracte din cadrul acestui criteriu trebuie interpretate în accepțiunea Codului Civil în vigoare la data lansării prezentului ghid.

În cazul dreptului de folosință prin concesiune pentru cladiri, contractul de concesiune va fi însoțit de o adresă emisă de concedent care să specifice dacă pentru clădirea concesiionată există solicitări privind retrocedarea.

În cazul dreptului de folosință prin concesiune pentru terenuri, contractul de concesiune va fi însoțit de o adresă emisă de concedent care să specifice:

- suprafața concesiionată la zi - dacă pentru suprafața concesiionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces;
- situația privind respectarea clauzelor contractuale, dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract, dacă concesiionarul și-a respectat graficul de plată a redevenței și alte clauze.

3.3 Extras de carte funciară sau document care să certifice că nu au fost finalizate lucrările de cadastru, pentru proiectele care vizează investiții de lucrări privind construcțiile noi și/sau modernizarea construcțiilor existente.

Atenție!

În situația în care imobilul pe care se execută investiția nu este liber de sarcini (gajat pentru un credit) se va depune acordul creditorului privind execuția investiției și graficul de rambursare a creditului.

Clarificarea documentelor de proprietate de prezentat la depunerea Cererii de finanțare în cazul PFA,II, IF, care dețin în coproprietate soț/soție, terenul aferent investiției, în calitate de persoane fizice până la autorizarea conform OUG 44/2008:

“În cazul solicitanților Persoane Fizice Autorizate, Intreprinderi Individuale sau Intreprinderi Familiale, care dețin în proprietate terenul aferent investiției, în calitate de persoane fizice împreună cu soțul/soția, este necesar să prezinte la depunerea Cererii de Finanțare, documentul prin care a fost dobândit terenul de persoana fizică, conform documentelor de la punctul 3.1, cât și declarația soțului/soției prin care își dă acordul referitor la realizarea și implementarea proiectului de către PFA, II sau IF, pe toată perioada de valabilitate a contractului cu AFIR. Ambele documente vor fi încheiate la notariat în formă autentică. Aceste documente vor fi adăugate la Cererea de Finanțare în câmpul “Alte documente”

4. Extras din Registrul agricol – în copie cu ștampila primăriei și mențiunea "Conform cu originalul" pentru dovedirea calității de membru al gospodăriei agricole,

5. Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal de proiect (asociat unic/asociat majoritar/administrator/ PFA, titular II, membru IF).

6. Documente care atestă forma de organizare a solicitantului.

6.1 Hotărâre judecătorească definitivă pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu în cazul Societăților agricole, însoțită de Statutul Societății agricole;

6.2 Act constitutiv pentru Societatea cooperativă agricolă.

11. Declarație privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (Anexa 6.1 din Ghidul solicitantului)

Aceasta trebuie să fie semnată de persoana autorizată să reprezinte întreprinderea.

12. Declarație pe propria răspundere a solicitantului privind respectarea regulii de cumul a ajutoarelor de minimis (Anexa 6.2 din Ghidul solicitantului)

15. Certificat de urbanism pentru investitia propusă prin proiect/ Autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții, însoțit, dacă este cazul, de actul de transfer a dreptului și obligațiilor ce decurg din Certificatul de urbanism și o copie a adresei de înștiințare.

16. Aviz specific privind amplasamentul și funcționarea obiectivului eliberat de ANT pentru construcția/modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice tip agro-pensiune sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 și în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008.

17. Certificat de clasificare eliberat de ANT pentru structura de primire turistică tip agro-pensiune sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 și în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008 (în cazul modernizării/extinderii).

18. Declarație pe propria răspundere a solicitantului cu privire la neîncadrarea în categoria "firma în dificultate", semnată de persoana autorizată să reprezinte întreprinderea, conform legii.

Declarația va fi dată de toți solicitanții cu excepția PFA-urilor, întreprinderilor individuale, întreprinderilor familiale și a societăților cu mai puțin de 2 ani fiscali.

19. Declarație pe propria răspundere a solicitantului ca nu a beneficiat de servicii de consiliere prin M 02 (Anexa 6.4 din Ghidul solicitantului)

Doc.22. Declarație expert contabil din care să reiasă că în anul precedent depunerii Cererii de Finanțare solicitantul a obținut venituri de exploatare, veniturile din activitățile agricole reprezentând cel puțin 50% din acestea.

24. Alte documente (după caz).

-//-

Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de Finanțare, termenul de valabilitate al acestora fiind în conformitate cu legislația în vigoare.

4.2 DOCUMENTELE NECESARE LA ÎNCHEIEREA CONTRACTULUI DE FINANȚARE (NUMEROTATE CONFORM POZIȚIEI DIN CEREREA DE FINANȚARE)

7. Certificate de cazier judiciar: al solicitantului - persoană juridică și al reprezentantului legal-persoană fizică, (doc. 7.1 și 7.2 în Cererea de Finanțare);

8. Certificate de atestare fiscală, atât pentru întreprindere cât și pentru reprezentantul legal, emise de către Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și punctele de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și, dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat. (doc. 8.1 și 8.2 în Cererea de Finanțare)

Formatul documentelor poate fi vizualizat pe pagina de internet www.afir.info, secțiunea: Informații utile/ Protocoale de colaborare.

9. Document emis de AJPM, în conformitate cu Protocolul AFIR-ANPM-GNM.

10. Proiectul tehnic însoțit de graficul de realizare a investiției.

13. Documente care dovedesc capacitatea și sursa de co-finanțare a investiției emise în original de către o instituție financiară (extras de cont și/ sau contract de credit), în termen de maxim 90 de zile de la primirea notificării privind selectarea Cererii de Finanțare.

14. Adresă emisă de instituția financiară (bancă/trezorerie) cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR). **Nu este obligatorie deschiderea unui cont separat pentru derularea proiectului.**

20. Document emis de DSP județeană conform tipurilor de documente menționate în protocolul de colaborare dintre AFIR și Ministerul Sănătății;

21. Document emis de DSVSA, conform Protocolului de colaborare dintre AFIR și ANSVSA publicat pe pagina de internet www.afir.info;

23. Certificat de cazier fiscal al solicitantului.

Atenție!

În cazul modernizărilor solicitantul trebuie să prezinte **documentul de autorizare eliberat de AJPM/DSP/DSVSA,** iar acesta trebuie eliberat/ vizat cu cel **mult un an în urma față de data depunerii Cererii de Finanțare.**

Se va prezenta de asemenea Nota de constatare privind condițiile de mediu pentru toate unitățile în funcțiune. Data de emitere a Notelor de constatare trebuie să fie cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de Finanțare.

4.3 LISTA ANEXELOR LA GHIDUL SOLICITANTULUI DISPONIBILE PE SITE-URILE MADR ȘI AFIR

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

- + **Cererea de Finanțare – Anexa 1** (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care solicitantul o înaintează AFIR în vederea obținerii finanțării);
- + **Studiul de fezabilitate– Anexa 2;**
- + **Contractul de Finanțare – Anexa 3** (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între AFIR și beneficiarul fondurilor nerambursabile);
- + **Formulare de plată - Anexa 4**
- + **Fișa sub-măsurii 6.4 - Anexa 5**
- + **Declarații pe propria răspundere - Anexa 6**
- + **Lista codurilor CAEN eligibile pentru finanțare în cadrul Sm 6.4 - Anexa 7**
- + **Lista codurilor CAEN eligibile numai pentru dotarea clădirilor - Anexa 8**
- + **Lista zonelor cu potențial turistic ridicat - Anexa 9**
- + **Lista zonelor cu destinații eco-turistice - Anexa 10**
- + **Lista ariilor naturale protejate** (stabilite în conformitate cu OUG nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național) - **Anexa 11**
- + **Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale în accesarea PNDR 2014-2020 -Anexa 12.**

Dosarul CERERII DE PLATĂ:

- + **Cererea de Plată** (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție etc);
- + **Cererea de Plată pentru avans** (Cerere de plată pentru solicitarea avansului);
- + **Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată** (document care prevede perioadele estimative de depunere a tranșelor de plată);
- + **Declarația de cheltuieli** (document care prevede tipurile de cheltuieli - achiziții de bunuri/ servicii/ lucrări/ actualizări/ diverse și neprevăzute);
- + **Raportul de execuție** (document care prevede realizările fizice și cele financiare);
- + **Declarația pe propria răspundere a beneficiarului** (document care prevede respectarea tuturor criteriilor de eligibilitate privind procedurile de achiziție, a condițiilor de eligibilitate menționate în Cererea de Finanțare și rambursarea cheltuielilor solicitate prin FEADR care nu vor face obiectul altor programe de finanțare nerambursabilă);
- + **Alte documente al căror format nu este elaborat de AFIR și nu pot fi furnizate de AFIR** (Lista completă a documentelor este prezentată în Instrucțiunile de completare a Cererii de Plată, publicate pe pagina de internet a AFIR www.afir.info – Investiții PNDR – sM6.4);

La ultima cerere de plată solicitanții vor depune toate autorizațiile, certificate de clasificare, etc., necesare pentru funcționarea investiției eliberate de către instituțiile competente, conform reglementărilor legale în vigoare. (ex : DSP, DSVSA, APM, ANT).

Solicitantul/Beneficiarul trebuie să depună toate diligențele pentru a lua cunoștință despre informațiile publice referitoare la măsura/submăsura PNDR 2014-2020/schema de ajutor pentru care depune proiectul.

În pagina de internet a AFIR, www.afir.info, puteți consulta și descărca:

- + **Fișa sub-măsurii** (Investiții prin FEADR – SM 6.4.);
- + **Actele normative utile** (Informații utile – Acte normative – Legislație specifică FEADR).

Toate formularele prezentate al căror format este elaborat de AFIR pot fi consultate și descărcate direct de pe pagina de internet a AFIR (www.afir.info – Investiții PNDR – SM 6.4 **Sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole** sau pot fi solicitate de la sediile AFIR din țară.

4.4 DICȚIONAR DE TERMENI

Achiziție simplă – reprezintă dobândirea, în urma aplicării unei proceduri de licitație, respectiv de selecție de oferte / conform bazei prețuri de referință publicată pe site-ul AFIR, de către beneficiarul privat al finanțării prin PNDR, a unor bunuri cum ar fi utilaje și instalații tehnologice fără montaj și servicii, precum cel de consultanță, dacă este cazul, prin atribuirea unui contract de achiziție.

Achiziție complexă care prevede construcții montaj – reprezintă dobândirea, în urma aplicării unei proceduri de licitație, respectiv de selecție de oferte de către beneficiarul finanțării prin PNDR a unor bunuri cum ar fi utilaje și instalații tehnologice cu montaj și/ sau lucrări de construcții și instalații și servicii prin atribuirea unui contract de achiziție.

Activitate agricolă – conform cu prevederile art. 4(1)(c) din Reg. 1307/2013 înseamnă după caz:

- producția, creșterea sau cultivarea de produse agricole, inclusiv recoltarea, mulgerea, reproducerea animalelor și deținerea acestora în scopuri agricole;
- menținerea unei suprafețe agricole într-o stare care o face adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, fără nicio acțiune pregătitoare care depășește cadrul metodelor și al utilajelor agricole uzuale, cu respectarea normelor de ecocondiționalitate, sau
- efectuarea unei activități minime pe suprafețele agricole menținute în mod obișnuit într-o stare adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, pe terenul arabil prin îndepărtarea vegetației prin lucrări de cosit sau discuit sau prin erbicidare cel puțin o dată pe an, iar pe pajiștile permanente, prin pășunat cu asigurarea echivalentului unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha cu animalele pe care le exploatează sau un cosit anual, în conformitate cu prevederile legislației specifice în domeniul pajiștilor. În cazul pajiștilor permanente, situate la altitudini de peste 1800 m, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat, activitatea minimă constă în pășunat cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha cu animalele pe care le exploatează.

În cazul viilor și livezilor activitatea agricolă minimă presupune cel puțin o tăiere anuală de întreținere și cel puțin o cosire anuală a ierbii dintre rânduri sau o lucrare anuală de întreținere a solului.

Activitate complementară – reprezintă activitatea care se desfășoară în scopul completării/dezvoltării/optimizării activității principale sau activității de bază a solicitantului (pentru care are codurile CAEN autorizate), desfășurată de acesta anterior depunerii proiectului.

Activitate meșteșugărească - producerea și comercializarea produselor care pastrează specificul execuției manuale și artizanat, prestarea serviciilor care presupun un număr mai mare de operații executate manual în practicarea lor sau au ca scop promovarea meșteșugurilor, a meseriilor, a produselor și serviciilor cu specific tradițional (exemple: sculptura, cioplitul sau prelucrarea artistică a lemnului, confecționarea instrumentelor muzicale, împletituri din fibre vegetale și textile, confecționarea obiectelor ceramice, grafică sau pictură, prelucrarea pielii, metalelor, etc);

Activități productive – activități în urma cărora se realizează unul sau mai multe produse pentru care prelucrarea s-a încheiat, care au parcurs în întregime fazele procesului de producție și care sunt utilizate ca atare, fără să mai suporte alte transformări, putând fi depozitate în vederea livrării sau expediate direct clienților, fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, producere de combustibil din biomasă în vederea comercializării; producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului, etc.

Activități turistice – servicii agroturistice de cazare, servicii turistice de agrement și alimentație publică;

Beneficiar – persoană juridică /persoană fizică autorizată /întreprindere individuala/ întreprindere familială care a încheiat un contract de finanțare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR.

Cererea de finanțare – reprezintă solicitarea depusă de potențialul beneficiar în vederea obținerii finanțării nerambursabile;

Contribuția privată – o sumă de bani care reprezintă implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre co-finanțarea publică (fondurile europene nerambursabile) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată fie din surse proprii, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară fie din credit bancar în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit bancar.

Co-finanțarea publică – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR. Aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României.

Data acordării ajutorului de minimis– data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului în conformitate cu regimul juridic național aplicabil;

Eligibil – reprezintă îndeplinirea condițiilor și criteriilor minime de către un solicitant așa cum sunt precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de Finanțare și Contractul de finanțare pentru FEADR;

Evaluare – acțiune procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii condițiilor minime pentru acordarea sprijinului și pentru selectarea proiectului, în vederea contractării;

Exploatarea agricolă - este o unitate tehnico-economică ce își desfășoară activitatea sub o gestiune unică și are ca obiect de activitate exploatarea terenurilor agricole și/sau activitatea zootehnică.

Fermier – înseamnă o persoană fizică sau juridică (de drept public sau privat) sau un grup de persoane fizice sau juridice indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup și membrii săi îl dețin în temeiul legislației naționale, a cărei exploatare se situează pe teritoriul României și care desfășoară o activitate agricolă.

Fișa sub-măsurii – Secțiune din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 care descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului.

Furnizare de servicii – servicii medicale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, transport rutier de mărfuri în contul terților, alte servicii destinate populației din spațiul rural, etc.

Gospodărie agricolă - totalitatea membrilor de familie, a rudelor sau a altor persoane care locuiesc și gospodăresc împreună, având buget comun, și care, după caz, lucrează împreună terenul sau întrețin animalele, consumă și valorifică în comun produsele agricole obținute. Gospodăria poate fi formată și dintr-un grup de două sau mai multe persoane între care nu există legături de rudenie, dar care declară că, prin înțelegere, locuiesc și se gospodăresc împreună

Industria creative - acele activități economice care se ocupă de generarea sau exploatarea cunoștințelor și informației (crearea de valoare economică (profit) prin proprietate intelectuală). Alternativ, sunt denumite industrii culturale sau domenii ale economiei creative: **publicitatea, arhitectura, arta, meșteșugurile,**

---

design-ul, moda, filmul, muzica, artele scenei, editarea (publishing), cercetarea și dezvoltarea, software-ul, jocurile și jucăriile, TV & radio, jocurile video.

Întreprindere - orice entitate care desfășoară o activitate economică pe o piață, indiferent de forma juridică, de modul de finanțare sau de existența unui scop lucrativ al acesteia.

Întreprindere în activitate - întreprinderea care desfășoară activitate economică și are situații financiare anuale aprobate corespunzătoare ultimului exercițiu financiar încheiat;

Întreprindere în dificultate - o întreprindere care se află în cel puțin una din situațiile următoare:

i. În cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată (alta decât un IMM care există de cel puțin trei ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, un IMM aflat la 7 ani de la prima sa vânzare comercială care se califică pentru investiții pentru finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat), atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris. În sensul acestei dispoziții, „societate cu răspundere limitată” se referă în special la tipurile de societăți menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE (1), iar „capital social” include, dacă este cazul, orice capital suplimentar.

ii. În cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății (alta decât un IMM care există de cel puțin trei ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, un IMM aflat la 7 ani de la prima sa vânzare comercială care se califică pentru investiții pentru finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat), atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În sensul prezentei dispoziții, „o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății” se referă în special la acele tipuri de societăți menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE.

iii. Atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute în dreptul intern pentru ca o procedură colectivă de insolvență să fie deschisă la cererea creditorilor săi.

iv. Atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare.

Întreprinderea unică – în conformitate cu prevederile art.2 alin.(2) din Regulamentul (UE) nr.1.407/2013 include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:

i. o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;

ii. o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;

iii. o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;

iv. o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.

Întreprinderile care întrețin, cu una sau mai multe întreprinderi, relațiile la care se face referire la punctele i-iv sunt considerate întreprinderi unice.

Investiția nouă - cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, achiziția de echipamente și/sau dotari, care se realizează pentru construcții noi sau pentru construcțiile existente **căroră li se schimbă destinația** sau pentru construcții aparținând întreprinderilor **căroră li s-au retras autorizațiile de funcționare și nu-și schimbă destinația inițială.**

Modernizarea – cuprinde achiziția de echipamente și/sau dotări sau lucrările de construcții și instalații privind re tehnologizarea, reutilizarea și refacerea sau extinderea construcțiilor **afere nte întreprinderilor în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, fără modificarea destinației inițiale;**

Pensiune agroturistică - o structură de primire turistică, având o capacitate de cazare de până la 8 camere, funcționând în locuințele cetățenilor sau în clădire independentă, care asigură în spații special amenajate cazarea turiștilor și condițiile de pregătire și servire a mesei, precum și posibilitatea participării la activități gospodărești sau meșteșugărești.

Perioada de implementare – reprezintă perioada de la semnarea contractului de finanțare până la data depunerii ultimei tranșe de plată.

Perioadă de derulare a proiectului - reprezintă perioada de la semnarea contractului de finanțare până la finalul perioadei de monitorizare a proiectului.

Prag minim - reprezintă punctajul minim sub care un proiect eligibil nu poate intra la finanțare.

Prag de calitate lunar- reprezintă punctajul cumulativ realizat pe baza anumitor criterii de selecție, apreciat drept reper lunar, care asigură finanțarea cu prioritate a proiectelor de calitate.

Produsele și serviciile meșteșugărești, de mică industrie și artizanale - sunt produsele și serviciile executate de meșteșugari și artizani în serie mică sau unicat, fie complet manual, fie cu ajutorul uneltelor manuale sau chiar mecanice, atât timp cât contribuția manuală a meșteșugarului sau artizanului rămâne componentă substanțială a produsului finit, fiind caracterizate prin faptul că:

- sunt produse fără restricții privind cantitatea și folosind materiale brute, neprelucrate, apelând în general la resursele naturale;

- natura specială a produselor meșteșugărești și artizanale derivă din trăsăturile lor distinctive, care pot fi artistice, creative, culturale, decorative, tradiționale, simbolice și semnificative din punct de vedere comunitar și religios;

- cuprind o arie largă de obiecte și activități, care valorifică tehnicile, materiile prime, formele și ornamentele tradiționale, precum și ale creației populare din diferite genuri;

- produse și servicii cu valoare artistică, dar și utilitară, care păstrează specificul execuției manuale și tradiționale.

- produsele de artă populară - sunt produsele realizate de creatorii și meșterii populari, care păstrează caracterul autentic și specificul etnic și/sau cultural al unei anumite zone.

Proiecte neconforme - proiectele al căror punctaj rezultat în urma evaluării AFIR este mai mic decât pragul de calitate lunar/trimestrial corespunzător sau proiectele încadrate greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei măsuri/sub-măsuri/ componentă (alocare distinctă).

Reprezentant legal – reprezentant al proiectului care depune Cererea de Finanțare și în cazul în care Cererea de Finanțare va fi selectată, semnează Contractul de Finanțare. Acesta trebuie să aibă responsabilități și putere decizională din punct de vedere financiar în cadrul societății;

Solicitant – persoană fizică autorizată sau juridică, potențial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR.

Spațiul rural - totalitatea comunelor la nivel de unitate administrativ-teritorială, comuna fiind cea mai mică unitate administrativ-teritorială, nivel NUTS 5.

Sprijin nerambursabil – reprezintă suma alocată proiectelor, asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României.

Sub-măsura – definește aria de finanțare prin care se poate realiza cofinanțarea proiectelor (reprezintă o sumă de activități cofinanțate prin fonduri nerambursabile).

Tehnologia informației sau/ și Tehnologia informației și a comunicațiilor - abreviat (cel mai adesea IT) TI respectiv TIC, este tehnologia necesară pentru prelucrarea (procurarea, procesarea, stocarea, convertirea și transmiterea) informației, în particular prin folosirea computerelor pe multiple domenii legate de date și informații, cum ar fi: procesoare, calculatoare, hardware și software, limbaje de programare, structuri de date și altele (managementul datelor, construcția de hardware pentru calculatoare, proiectarea de software, administrarea sistemelor informaționale).

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de co-finanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului.

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului.

Valoare totală a proiectului – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări.

4.5 ABREVIERI

AFIR – Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale – instituție publică subordonată MADR care derulează FEADR;

AM – PNDR – Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală;

ANT – Autoritatea Națională pentru Turism;

CRFIR - Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel regional a AFIR (la nivel național există 8 Centre Regionale).

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune;

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

OJFIR – Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel județean a AFIR (la nivel național există 41 Oficii Județene);

PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat FEADR și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene;

4.6 LEGISLAȚIE EUROPEANĂ ȘI NAȚIONALĂ APLICABILĂ

Legislația europeană

Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1310/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește resursele și repartizarea acestora pentru anul 2014 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului și a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește aplicarea acestora în anul 2014, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis Text cu relevanță pentru SEE, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul delegat (UE) nr. 807/2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de introducere a unor dispoziții tranzitorii, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 809/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și eco-condiționalitatea, cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 908/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, normele referitoare la controale, valorile mobiliare și transparența, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii;

Legislația națională

Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale;

Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale – Republicare, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr 82/ 1991 a contabilității – Republicare, cu modificările și completările ulterioare;

Legea 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar;

Legea nr. 36/1999 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură;

Legea nr. 571/ 2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 346/ 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, cu modificările și completările ulterioare

Legea 566/2004 a cooperăției agricole, cu modificările și completările ulterioare;

Legea 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, cu modificările și completările ulterioare;

Legea 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/ 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național aprobată prin Legea 190/2009.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/ 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța Guvernului nr. 27/ 2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța Guvernului nr. 92/ 2003 privind Codul de procedură fiscală - Republicare, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții;

Hotărârea Guvernului nr. 218/2015 privind registrul agricol pentru perioada 2015-2019, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 226/ 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, cu modificările și completările ulterioare;

Ordin 17/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare și controlul oficial al unităților în care se desfășoară activități de asistență medical-veterinară.

Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 858/ 2008 privind depunerea declarațiilor fiscale prin mijloace electronice de transmitere la distanță, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 3512/ 2008 privind documentele financiar-contabile, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul președintelui Autorității Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/ 2010 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de

---

origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul MADR nr. 22/ 2011 privind reorganizarea Registrului fermelor, care devine Registrul unic de identificare, în vederea accesării măsurilor reglementate de politica agricolă comună, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul nr. 65/2013 cu modificările și completările ulterioare al ANT privind Norme de clasificare a structurilor de turism;

Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 65/ 2015 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul președintelui ANT nr. 221/2015 pentru modificarea Normelor metodologice privind eliberarea certificatelor de clasificare a structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare și alimentație publică, a licențelor și brevetelor de turism, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Turism nr. 65/2013;

Ordinul MADR nr.1731/2015 privind instituirea schemei de ajutor de minimis "Sprijin acordat microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din spațiul rural pentru înființarea și dezvoltarea activităților economice neagricole";

Ordinul MADR nr. 2243/2015 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare a contestațiilor pentru proiectele aferente măsurilor din PNDR 2014-2020;

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, aprobat prin Decizia Comisiei de punere în aplicare nr. C(2015) 3508 / 26.05.2015;

Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 2371/ 2007 pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare prevăzute la titlul III din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;

Avizul Consiliului Concurenței nr. 7622 din 03.07.2015 privind proiectul Schemei de ajutor de minimis pentru sprijinul acordat microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din spațiul rural pentru înființarea și dezvoltarea activităților economice neagricole.

4.7 AFIR ÎN SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ

Fiecare cetățean al României, precum și persoanele juridice de drept român care se încadrează în aria de finanțare a Măsurilor din cadrul PNDR, au dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

AFIR vă stă la dispoziție de luni până joi între orele 8:30 și 17:00 și vineri între orele 8:30 și 14:30 pentru a vă acorda informații privind modalitățile de accesare a PNDR, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea PNDR.

Experții AFIR vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că experții AFIR nu au voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului.

Echipa AFIR vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a AFIR.

De asemenea, dacă considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea PNDR, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informați-ne în scris. Trebuie să țineți cont că pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

Pentru a afla detalii privind condițiile și modalitatea de accesare, fondurile disponibile precum și investițiile care sunt finanțate prin FEADR, consultați acest Ghid. Dacă doriți informații suplimentare puteți să consultați secțiunea **Întrebări frecvente** de pe pagina de internet a AFIR (www.afir.info – Comunicare – Întrebări frecvente) sau să formulați întrebări către departamentele de relații publice din cadrul AFIR. Menționăm faptul că în secțiunea **Întrebări frecvente** sunt publicate toate întrebările și răspunsurile la spețe concrete care au aplicabilitate generală, fiind astfel de interes pentru mai mulți potențiali beneficiari.

* * *